

ZARZĄDZENIE NR 29/2019
BURMISTRZA KLESZCZEL

z dnia 30 maja 2019 r.

w sprawie przedstawienia raportu o stanie Gminy Kleszczele za 2018 r.

Na podstawie art. 28aa ust. 1 i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przedstawia się raport o stanie Gminy Kleszczele za 2018 r. stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Raport, o którym mowa w §1, podlega przedłożeniu Radzie Miejskiej w Kleszczelach oraz publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Kleszczelach.

§ 3. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Gminy.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Burmistrz

mgr inż. Aleksander Sielicki

RAPORT

O STANIE GMINY KLESZCZELE

za 2018 r.

KLESZCZELE

Kleszczele, maj 2019 r.

Spis treści

WSTĘP.....	4
I. INFORMACJE OGÓLNE	4
II. SYTUACJA FINANSOWA GMINY	7
III. INFORMACJE O ZADANIACH INWESTYCYJNYCH	11
1. Przebudowa ul. Kolejowej w Dobrowodzie w granicach istniejącego pasa drogowego	11
2. Instalacje solarne na potrzeby mieszkańców gminy Kleszczele	12
3. Budowa kanalizacji sanitarnej oraz remont sieci wodociągowej w ul. Kolejowej i Źródlanej w Kleszczelach.....	12
4. Remonty oraz inne prace w zakresie budynków, budowli	13
IV. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO	13
V. INFORMACJA O REALIZACJI PROGRAMÓW, POLITYK, STRATEGII	16
1. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kleszczele na lata 2017 – 2021	16
2. Roczny program współpracy Gminy Kleszczele z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 r.....	16
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kleszczele na lata 2017- 2024....	17
4. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019	18
5. Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2024.....	20
6. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.....	22
7. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Kleszczele w 2018 r.	24
8. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczele	25
9. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kleszczele na lata 2014-2032	25
10. Strategia Rozwoju Kultury w Gminie Kleszczele na lata 2015 – 2020	26

VI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W KLESZCZELACH	27
VII. CZĘŚĆ ANALITYCZNA	32
1. Oświata.....	32
2. Kultura i dziedzictwo narodowe.....	34
3. Pomoc społeczna	38
4. Ochrona przeciwpożarowa	40
5. System gospodarowania odpadami komunalnymi	40
6. Gospodarka wodno - ściekowa.....	42
7. Sprawy administracyjne	43
Wykaz tabel.....	43
Wykaz wykresów	43

WSTĘP

Raport o stanie gminy Kleszczele opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506).

Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza Kleszczel w 2018 r., w szczególności realizację polityk, programów i strategii oraz uchwał Rady Miejskiej w Kleszczelach.

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Kleszczele. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy w roku 2018.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Kleszczele do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Kleszczele o ogólnej powierzchni 14 262 ha położona jest w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego, w powiecie hajnowskim. Od wschodu teren gminy przylega do granicy Państwa, od południa graniczy z gminą Czeremcha i Milejczyce, od zachodu - z gminą Boćki, od północy z gminą Orla i Dubicze Cerkiewne. Gmina jest jedną z kilkuset gmin leżących na terenie obszaru funkcjonalnego Zielonych Płuc Polski. Ponadto gmina położona jest na obrzeżach Puszczy Białowieskiej (jedyny polski obiekt przyrodniczy wpisany na listę Dziedzictwa Światowego).

Siedzibą administracyjną jest miasto Kleszczele oddalone od Białegostoku o 75 km oraz o 25 km od Hajnówki – siedziby powiatu. Przez gminę przebiega linia kolejowa Siedlce - Białystok oraz droga krajowa do przejścia granicznego z Białorusią w Połowcach oddalonego od Kleszczel o 12 km.

Gęstość zaludnienia wynosi 18 osób/km². Na terenie gminy jest 14 sołectw: Biała Straż, Dasze, Dobrowoda, Gruzka, Kuraszewo, Piotrowszczyzna, Pogreby, Policzna, Repczyce, Saki, Suchowolce, Toporki, Zaleszany i Żuki.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r., liczba ludności gminy Kleszczele wyniosła 2.502 osoby, w tym 1.284 kobiet (51,32 %) i 1.218 mężczyzn (48,68 %).

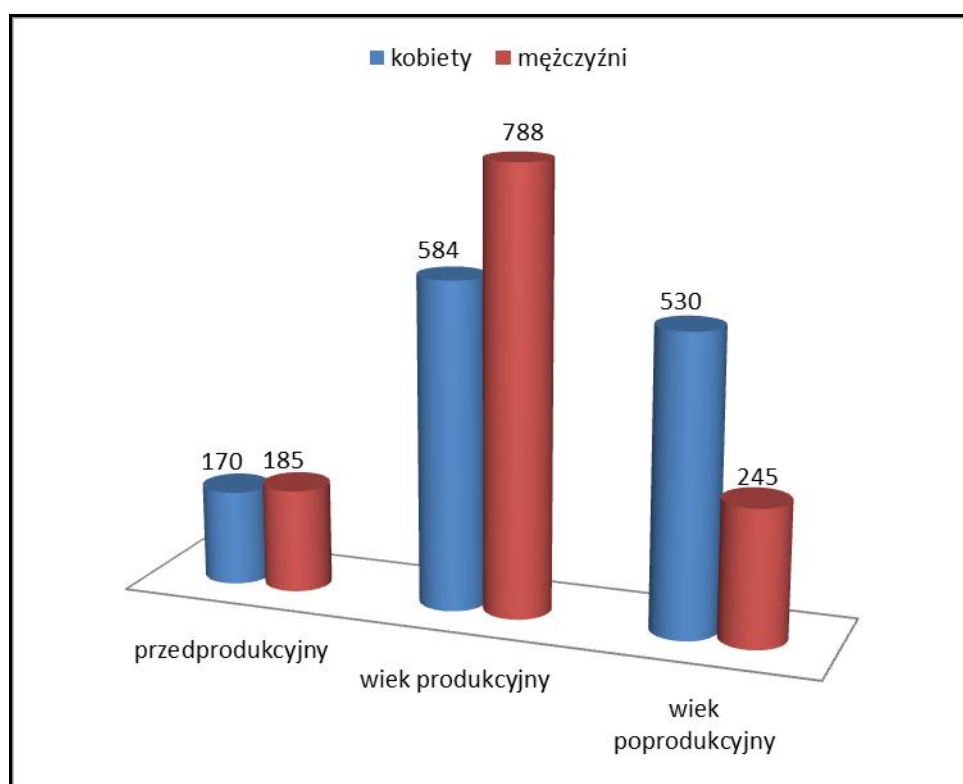
Tabela 1. Mieszkańcy gminy Kleszczele (według stanu na 31.12.2018 r.)

<i>Miejscowość</i>	<i>Liczba mieszkańców</i>		
	<i>meldunek stały</i>	<i>meldunek czasowy</i>	<i>łącznie</i>
Kleszczele	1278	29	1307
Biała Straż	29	0	29
Dasze	210	2	212
Dobrowoda	216	2	218
Gruzka	37	1	38
Kośna	3	0	3
Kuraszewo	48	0	48
Piotrowszczyzna	26	0	26
Pogreby	58	2	60
Policzna	134	5	139

Repczyce	38	0	38
Saki	122	3	125
Suchowolce	113	3	116
Toporki	99	0	99
Zaleszany	48	3	51
Żuki	33	0	33

Liczba mieszkańców od lat przejawia tendencję spadkową. W okresie od początku do końca 2018 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 64 osoby. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 14 %, osoby w wieku produkcyjnym 55 %, a w wieku poprodukcyjnym 31 %.

Wykres 1. Struktura ludności gminy Kleszczele w 2018 r.

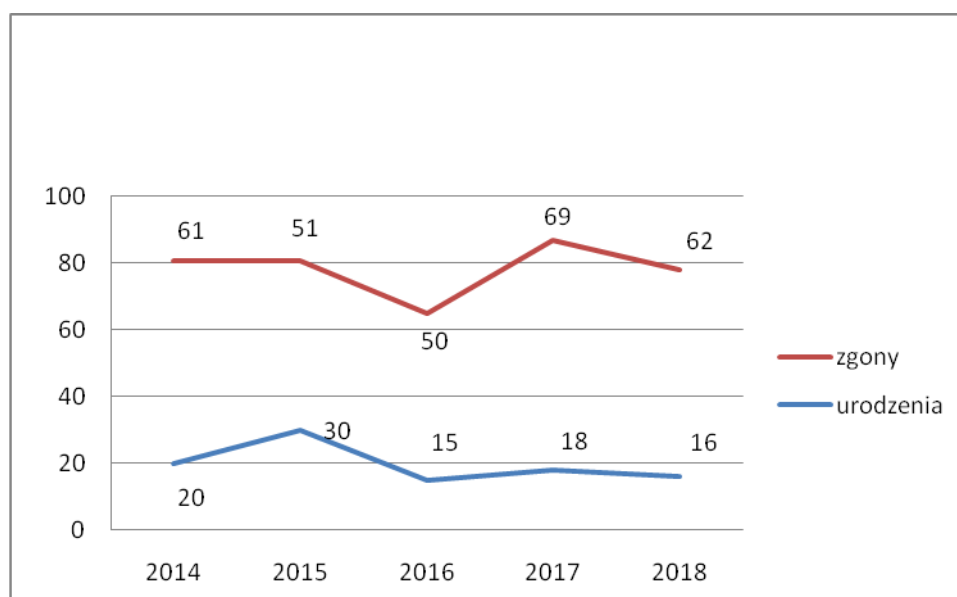
Na początek 2018 r. na terenach miejskich mieszkało 1.306 osób, a na terenach wiejskich 1.260 osób. Na koniec 2018 r. dane te przedstawiały się następująco: na terenach miejskich mieszkało 1.278 osób, a na terenach wiejskich 1.224 osób. W 2018 r. narodziło się w gminie 16 osób, w tym 9 dziewczynek i 7 chłopców, a zmarło 62 osoby, w tym 22 kobiet i 40 mężczyzn. Liczba związków małżeńskich zawartych w 2018 r. wyniosła: 10

Liczba ludności gminy stanowi 17,15 % ludności powiatu, 0,22 % ludności województwa. W latach 2014 - 2018 liczba ludności spadła o 8 %.

Tabela 2. Dane demograficzne w latach 2014 - 2018

Rok	2014	2015	2016	2017	2018
Urodzenia	20	30	15	18	16
Zgony	61	51	50	69	62
Liczba ludności	2.713	2.674	2.653	2.566	2.502

Wykres 2. Przyrost naturalny w latach 2014 - 2018

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 6 %. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 7,7 %, dla województwa wynosi 7,8 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Kleszczele wynosiła 80 osób, w tym 45 % stanowiły kobiety, 55 % mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 1,73 %.

W 2018 r. zarejestrowano w gminie, w rejestrze REGON, 11 nowych przedsiębiorców (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). Najczęściej przedmiotem działalności tychże przedsiębiorstw było budownictwo. W 2018 r. wyrejestrowano 8 przedsiębiorców, w tym 8 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Wydano 2 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W gminie funkcjonują następujące jednostki organizacyjne:

- 1) Urząd Miejski w Kleszczelach
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczelach
- 3) Szkoła Podstawowa w Kleszczelach
- 4) Przedszkole w Kleszczelach
- 5) Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach
- 6) Miejska Biblioteka Publiczna w Kleszczelach

II. SYTUACJA FINANSOWA GMINY

Budżet Gminy Kleszczele na 2018 r. uchwalony został uchwałą Nr XX/189/2017 Rady Miejskiej w Kleszczelach z dnia 28 grudnia 2017 r. W okresie objętym informacją dokonano zmian planowanych dochodów i wydatków budżetowych na mocy podjętych 4 uchwał Rady Miejskiej w Kleszczelach oraz 5 zarządzeń Burmistrza Kleszczel. Budżet według stanu na dzień 31.12.2018 r. ukształtował się następująco:

- 1) dochody ogółem 10.734.167,15 zł, z tego:
  - a) dochody bieżące w wysokości 8.662.394,57 zł, w tym:
    - dochody zadań własnych w kwocie 6.455.371,95 zł,
    - dochody zadań zleconych w kwocie 2.207.022,62 zł,
  - b) dochody majątkowe w wysokości 2.071.772,58 zł;
- 2) wydatki ogółem 11.733.857,15 zł, z tego:
  - a) wydatki bieżące w wysokości 10.939.921,79zł, w tym:
    - wydatki na zadania własne w wysokości 8.735.433,17 zł,
    - wydatki zadań zleconych w wysokości 2.204.488,62 zł,
  - b) wydatki majątkowe 793.935,36 zł;
- 3) dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleconych gminie w wysokości 16.000,00 zł.

Wykonanie dochodów według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. ogółem wyniosło 9.163.726,77 zł, co stanowi 85,37 % planu rocznego, w tym:

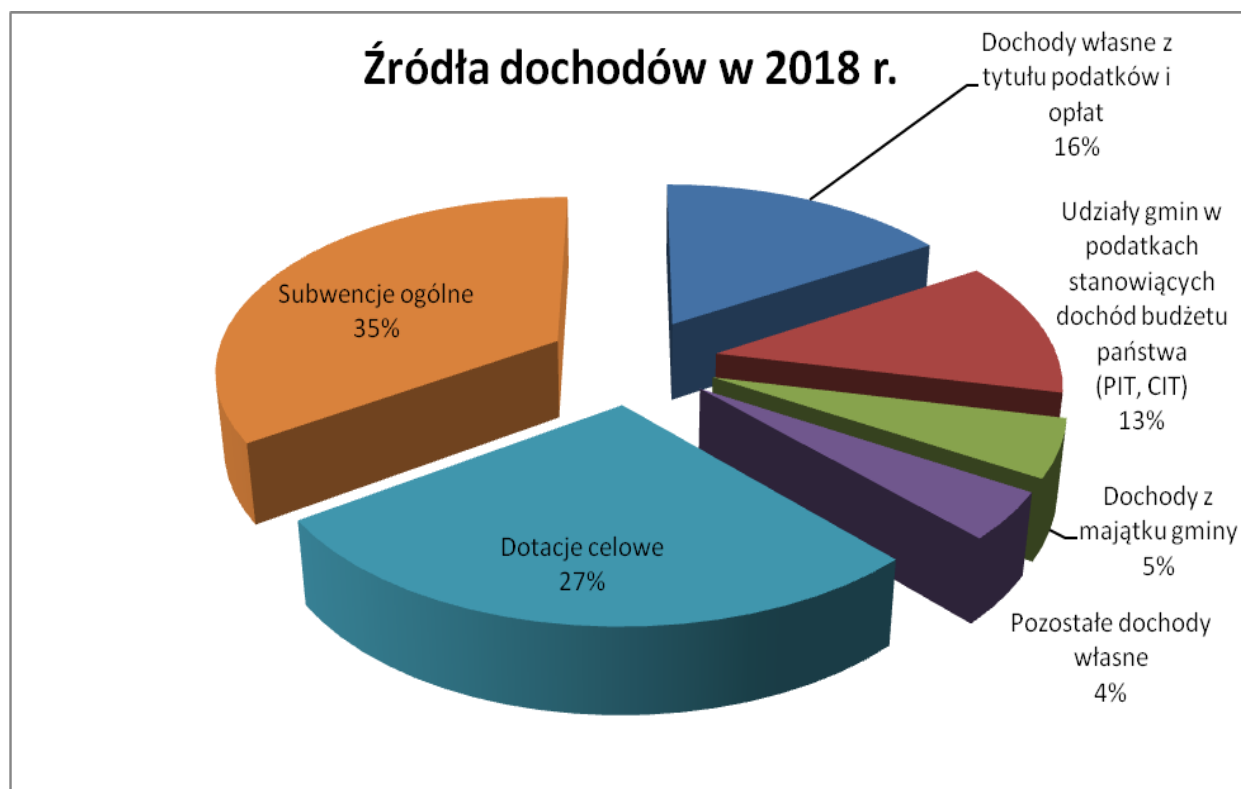
  - dochody zadań własnych bieżących wykonano na kwotę 6.575.740,72 zł,
  - dochodów związanych z realizacją zadań zleconych bieżących wykonano na kwotę 2.106.686,19 zł,
  - dochody majątkowe wykonano na kwotę 481.299,86 zł.

Tabela 3. Wykonanie planu dochodów według źródeł

Źródła dochodów	Wykonanie	Udział w dochodach ogółem(%)
Dochody własne z tytułu podatków i opłat	1.477.026,25	16
Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT, CIT)	1.141.676,13	13
Dochody z majątku gminy	481.299,86	5
Pozostałe dochody własne	390.499,68	4
Dotacje celowe	2.507.191,85	27
Subwencje ogólne	3.166.033,00	35
RAZEM DOCHODY	9.163.726,77	

Wykres 3. Struktura dochodów gminy w 2018 r.

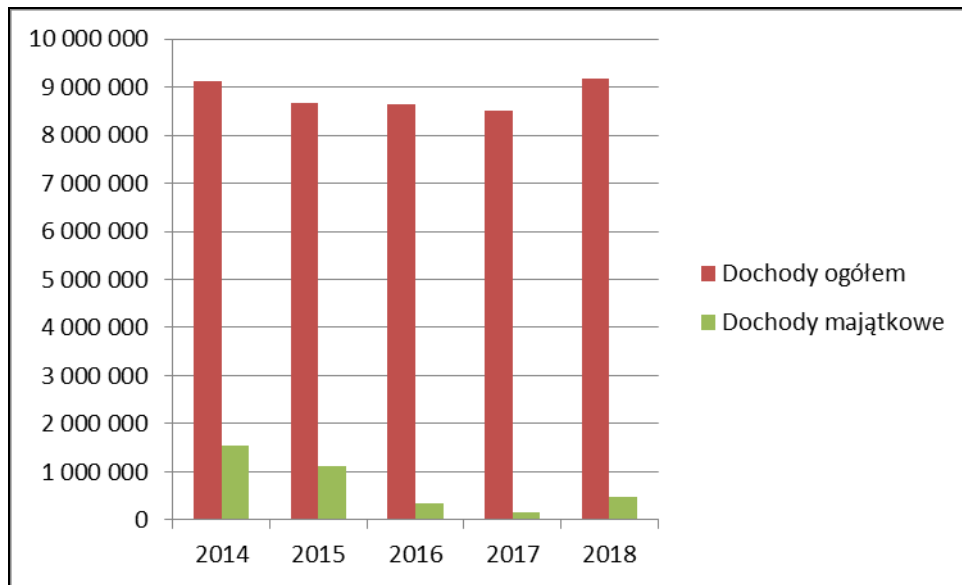

Największą pozycję dochodów budżetu stanowiły subwencje ogólne, które wpłynęły w łącznej wysokości 3.166.033 zł, co stanowi 35 % dochodów ogółem, w tym subwencja oświatowa w kwocie 1.453.890 zł. Drugą co do wielkości pozycją dochodową są dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych w kwocie 2.507.191,85 zł, co stanowi 27 % dochodów ogółem, głównie na zasiłki i pomoc społeczną w kwocie 2.124.786,08 zł. Dochody własne, w skład których wchodzi m.in.: podatek od nieruchomości, rolny, leśny, transportowy oraz opłaty lokalne, których realizacja wyniosła 1.477.026,25 zł, stanowią 16 % dochodów ogółem. Stopień realizacji dochodów własnych wyniósł 103,22 %. Udziały w podatku PIT i CIT wyniosły 1.141.676,13 zł, co stanowi 13 % dochodów ogółem i są wyższe od planowanych o 6,57 %. Dochody z majątku budżetu gminy stanowią 5 % dochodów ogółem. Do budżetu z tego tytułu wpłynęło w omawianym roku 481.299,86 zł, co stanowi jedynie 23,23 % planu. Niski wskaźnik uzyskanych dochodów w tym dziale wynika z małego zainteresowania nabywaniem nieruchomości gminnych. Ostatnią pozycję w strukturze dochodów stanowią pozostałe dochody własne, które wpłynęły w wysokości 390.499,68 zł, co stanowi 4 % dochodów ogółem i są wyższe o 8,47 % od planowanych.

Tabela 4. Dochody gminy w latach 2014 - 2018

Rok	Dochody		%
	ogółem	majątkowe	
2014	9 127 944	1 551 316	17
2015	8 664 727	1 110 854	13
2016	8 655 360	350 072	4
2017	8 513 153	142 836	2
2018	9 163 728	481 300	5

Wykres 4. Dochody gminy w latach 2014 - 2018

W 2018 r. realizacja wydatków ogółem wyniosła 8.591.036,74 zł, co stanowi 73,22 % planu rocznego, w tym:

- 1) wydatki na zadania własne zrealizowano w wysokości 6.486.884,55 zł,
- 2) wydatki na zadania zlecone zrealizowano w wysokości 2.104.152,19 zł.

Wykonanie wydatków w podziale na wydatki bieżące i majątkowe przedstawia się następująco:

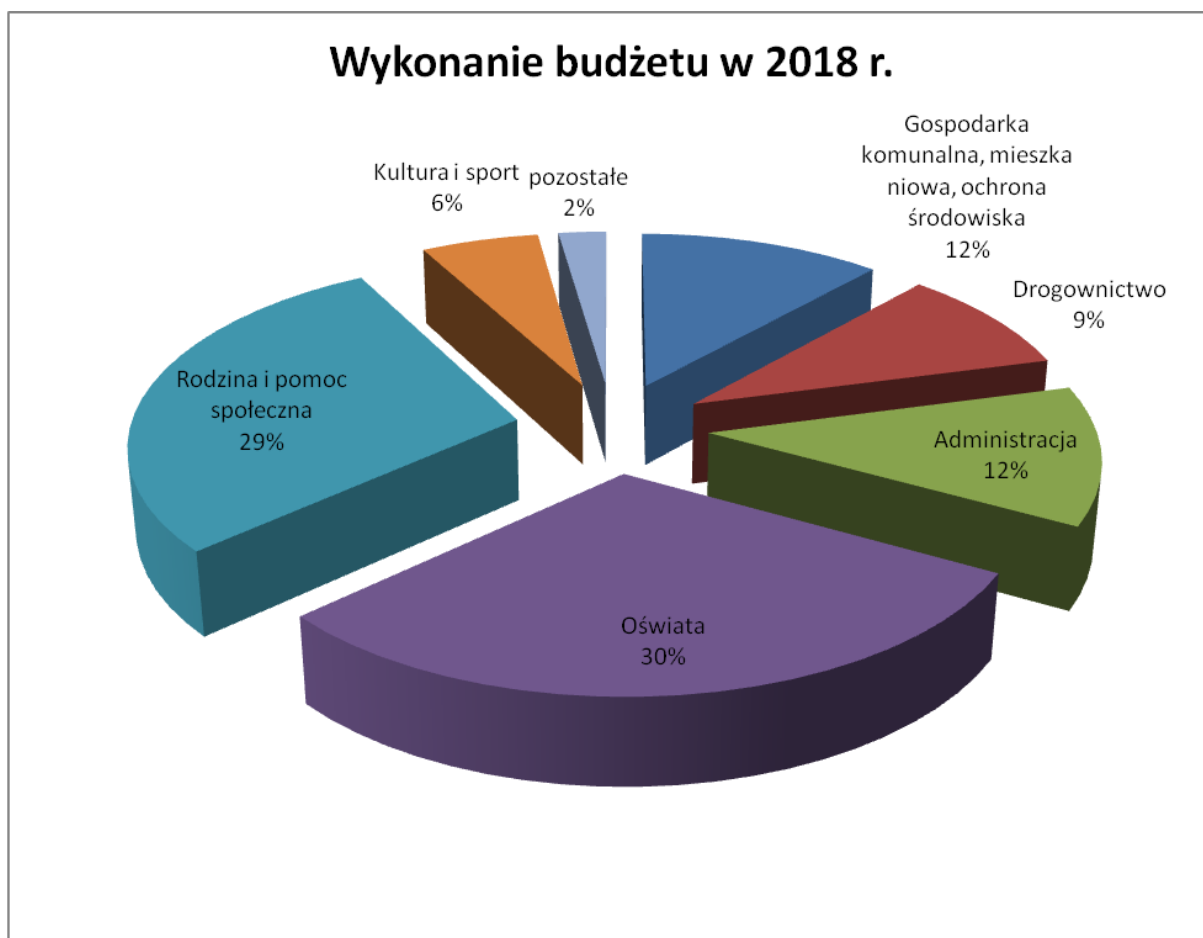
- 1) wydatki bieżące osiągnęły wartość 7.797.101,38 zł,
- 2) wydatki majątkowe wykonano w wysokości 793.935,36 zł.

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wyniósł 9,24 %.

Tabela 5. Wykonanie planu wydatków według źródeł

Rodzaje wydatków	Wykonanie	Udział w wydatkach ogółem
Gospodarka komunalna, mieszkaniowa, ochrona środowiska	1 000 383,13	12%
Drogownictwo	794 463,29	9%
Administracja	1 039 973,43	12%
Oświata	2 602 376,68	30%
Rodzina i pomoc społeczna	2 472 174,02	29%
Kultura i sport	485 230,00	6%
pozostałe	196 436,19	2%
RAZEM WYDATKI	8 591 036,74	

Wykres 5. Struktura wydatków gminy w 2018 r.

Największą pozycję wydatków stanowią wydatki na oświatę, tj. 2.602.376,68 zł, co stanowi 30 % wydatków ogółem oraz na zasiłki i pomoc społeczną w kwocie 2.472.174,02 zł, co stanowi 29 % wydatków ogółem. Kolejną pozycję stanowią wydatki na administrację w kwocie 1.039.973,43 zł, stanowiące 12 % wydatków ogółem oraz na realizację zadań z zakresu gospodarki komunalnej, mieszkaniowej i ochrony środowiska w kwocie 1.000.383,13 zł, tj. 12 % wydatków ogółem. W budżecie omawianego roku wydatkowane zostało 794.463,29 zł na realizację zadań z zakresu drogownictwa, tj. 6 % wydatków ogółem. Na kulturę i sport wydatkowano 485.230,00 zł, tj. 6 % wydatków ogółem.

W 2018 r. nie było wyodrębnionych środków w ramach funduszu sołeckiego. Planowany deficyt budżetu na 31.12.2018 r. wynosił 999.690 zł, jednak rok budżetowy 2018 zakończono nadwyżką w kwocie 572.690,03 zł.

Zadłużenie gminy według stanu na 31.12.2018 r. wyniosło 188.600 zł z tytułu pożyczki zaciągniętej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Uregulowanie gospodarki ściekowej w aglomeracji Kleszczel – Dobrowoda” z terminem spłaty do końca 2019 r.

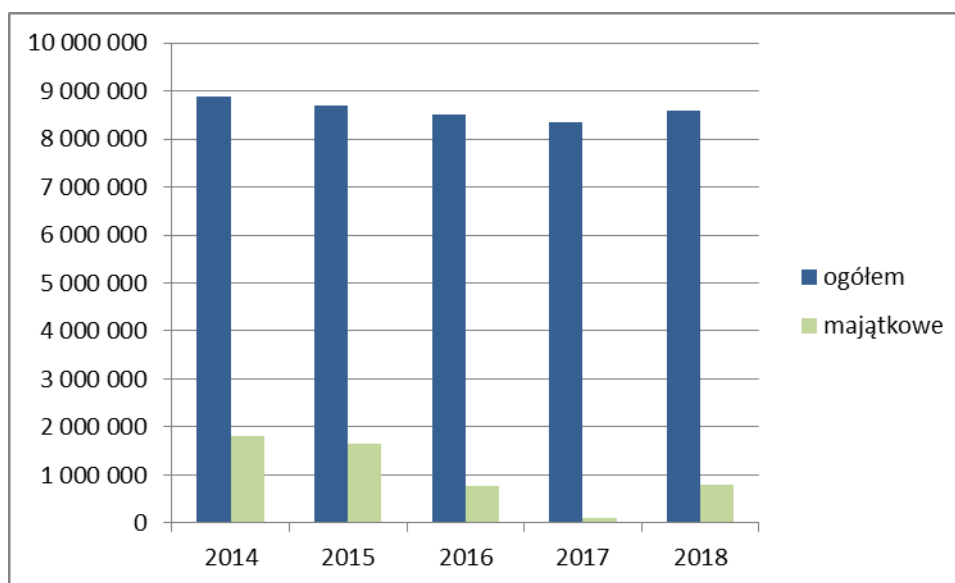
Do budżetu w 2018 r. wprowadzono wolne środki w kwocie 188 390 zł.

Dochody na jednego mieszkańca wyniosły 3.662,56 zł, natomiast wydatki 3.433,67 zł. Zadłużenie gminy na 1 mieszkańca wyniosło 75,38 zł.

Tabela 6. Wydatki gminy w latach 2014 - 2018

Rok	Wydatki		%
	ogółem	majątkowe	
2014	9 127 944	1 551 316	17
2015	8 664 727	1 110 854	13
2016	8 655 360	350 072	4
2017	8 513 153	142 836	2
2018	9 163 728	481 300	5

Wykres 6. Wydatki gminy w latach 2014 - 2018

III. INFORMACJE O ZADANIACH INWESTYCYJNYCH

1. Przebudowa ul. Kolejowej w Dobrowodzie w granicach istniejącego pasa drogowego

Projekt budowlany wraz z kosztorysem inwestorskim oraz przedmiarami został wykonany przez ApProjet” Andrzej Patejuk w Hajnówce. Kosztorys inwestorski opiewał na kwotę 787.783,33 zł. W dniu 06.02.2018 r. został ogłoszony przetarg na wykonanie przebudowy. Wpłynęły dwie oferty. W wyniku przeprowadzonego postępowania wybrano ofertę firmy Terra Mota Sp. z o.o. w Gorlicach z ceną 762.715,36 zł.

W dniu 12.03.2018 r. podpisano umowę na wykonanie przebudowy z terminem realizacji 31.10.2018 r. W dniu 26.03.2018 r. przekazano wykonawcy plac budowy.

Do pełnienia funkcji inspektora nadzoru wybrano ofertę pana Piotra Hryniewickiego z ceną 9.000 zł. W dniu 31.10.2018 r. wykonawca zgłosił zakończenie robót i gotowość do odbioru.

Odbioru dokonano w dniu 21.11.2018 r. zaznaczając, że termin gwarancji upływa w dniu 21.10.2023 r. a przegląd w okresie gwarancji przeprowadzony zostanie do końca czerwca 2019 r.

W wyniku zrealizowania zadania wykonano 328,49 m² nawierzchni bitumicznej oraz 1143,08 m² chodników z płytek chodnikowych oraz 702 m² nawierzchni zjazdów i parkingów.

Inwestycja otrzymała dofinansowanie z budżetu państwa (Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej) w kwocie 359 000 zł, wkład własny gminy wyniósł 409 000 zł.

2. Instalacje solarne na potrzeby mieszkańców gminy Kleszczele

W dniu 03.09.2018 r. został ogłoszony przetarg na wykonanie zadania pn. „Instalacje solarne na potrzeby mieszkańców gminy Kleszczele”. Przetarg składał się z dwóch części: I część dotyczyła dostawy i montażu 20 instalacji do podgrzewania wody, II część dotyczyła dostawy i montażu 29 instalacji fotowoltaicznych.

Do upływu terminu składania ofert tj. do dnia 20.09.2018 r. do godz. 10.00 złożonych zostało na I część 8 ofert, a na drugą część 4 oferty. W wyniku przeprowadzonego postępowania jako najkorzystniejsze wybrano:

- 1) dla części I ofertę firmy Rzońca Sp. z o.o., ul. Żabia 2a, 18-400 Łomża z ceną 262.353,60 zł;
- 2) dla części II ofertę firmy Sanito Sp. z o.o., ul. Puławska 476, 02-884 Warszawa z ceną 579.168,18 zł.

W dniu 06.11.2018 r. została podpisana umowa z firmą Rzońca Sp. z o.o., a w dniu 13.11.2018 r. z firmą Sanito Sp. z o.o. Termin zakończenia zadania w obydwu przypadkach ustalono na 30.04.2019 r.

3. Budowa kanalizacji sanitarnej oraz remont sieci wodociągowej w ul. Kolejowej i Źródlanej w Kleszczelach

Dokumentację projektową na budowę kanalizacji sanitarnej oraz remont wodociągu w ul. Kolejowej i Źródlanej wykonał w 2015 r. projektant Józef Tarasiewicz.

W dniu 26.07.2018 r. zostało wszczęte postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy. Do upływu terminu składania ofert, tj. do dnia 10.08.2018 r. do godz. 1000 wpłynęło pięć ofert. W wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego wybrano ofertę firmy Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o., ul. Elewatorska 31, 15-620 Białystok z ceną 1.049.190 zł. Wartość kosztorysowa robót wynosiła 1.492.398 zł.

W dniu 07.09.2018 r. podpisana została umowa z wyłonionym wykonawcą. Termin wykonania został ustalony na dzień 31.07.2019 r. Jednak z uwagi na to, że planowana inwestycja w części przebiega w pasie drogi krajowej, która jest zaplanowana do gruntownej przebudowy, realizację zadania należało uzgodnić z wykonawcami robót. W wyniku poczynionych uzgodnień z wykonawcami przebudowy drogi na wniosek Wodociągów Podlaskich sp. z o.o. ustalono nowy termin zakończenia zadania na dzień 31 marca 2020 r.

Do pełnienia funkcji inspektora nadzoru został wybrany pan Tadeusz Wyszowski z ceną 8500 zł.

W dniu 10.05.2019 r. został przekazany wykonawcy plac budowy.

W wyniku zrealizowania zadania zostanie wybudowane 1.242,5 mb kanału sanitarnego Ø 200 mm i 112,5 mb kanału Ø 160 oraz wymienione zostanie 805 mb rur azbestowych na rury z PVC.

4. Remonty oraz inne prace w zakresie budynków, budowli

- remont wiaty Green Velo w Kleszczelach uszkodzonej w wyniku burzy - koszt 4.920 zł zwrócony przez ubezpieczyciela;
- remont przepustu we wsi Pogreby i we wsi Dasze we własnym zakresie.
- remonty bieżące dróg gminnych we własnym zakresie.

IV. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

Gmina Kleszczele posiada mienie komunalne na ogólną wartość 35.304.080,43 zł, w tym:

- 1) Urząd Miejski w Kleszczelach o wartości 29.655.405,26 zł,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczelach o wartości 13.883,82 zł,
- 3) Szkoła Podstawowa w Kleszczelach o wartości 3.680.174,67 zł,
- 4) Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach o wartości 1.947.457,52 zł,
- 5) Miejska Biblioteka Publiczna w Kleszczelach o wartości 7.159,16 zł.

Powierzchnia gruntów ogółem na dzień 31.12.2018 r. stanowi 237,9810 ha, w tym:

- 1) grunty w bezpośrednim zarządzie 225,7142 ha:
- 2) udział gminy we współwłasności w nieruchomościach 1,9941 ha,
- 3) grunty oddane w wieczyste użytkowanie 3,6877 ha.

Grunty oddane w dzierżawę dla osób prawnych i fizycznych na mocy umów zajmują powierzchnię 16,7287 ha.

Gmina na terenie obrębu geod. Dobrowoda posiada wieczyste użytkowanie gruntów sklasyfikowanych jako kopaliny o pow. 6,5850 ha Starostwa Powiatowego w Hajnówce.

Gmina posiada w swoim zasobie budynki:

- mieszkalne - 3 (Kleszczele, ul. Kolejowa, ul. Stacja Kolejowa i lokal przy ul. Stacja Kolejowa), wartość 112.784 zł,
- gospodarcze - 8, wartość 61.029 zł,
- użytkowe – 13 (administracyjne, warsztaty, budynek rehabilitacji, budynek przychodni, oczyszczalnia, szatnia przy basenie, budynek biurowy), wartość 1.485.177 zł,
- budynki OSP – 5, wartość 314.620 zł,
- obiekty oświatowe – 1, wartość 3 528 348 zł,
- obiekty kulturalne – 12, wartość 2 419 624 zł.

Pozostałe mienie stanowią:

- obiekty inżynierii lądowej o wartości 22 343 343 zł, w tym:
  - studnie - 3
  - ogrodzenia nieruchomości - 11
  - przystanki i wiaty autobusowe - 11
  - piwnice - 1
  - oświetlenie rond, lampy oświetleniowe - 3 kp.
  - wodociągi - 60,89 km
  - kanalizacja sanitarna i oczyszczalnia ścieków - 73,72 km
  - przydomowe oczyszczalnie ścieków - 38
  - zbiornik retencyjny - 1
  - wieże strażackie - 1
  - boisko sportowe przy zalewie w Repczycach - 1

- kompleks boisk szkolnych „Moje boisko - Orlik 2012” - 1
- zbiornik basenu - 1
- drogi gminne - 55.684 km
- drogi dojazdowe
- utwardzenie placu i pochylnia dla osób niepełnosprawnych przy ośrodku zdrowia -2
- siłownia zewnętrzna - 1 kp.
- miejsca do obsługi rowerów MOR – 2
- zestawy komputerowe – 83 szt., wartość 423.166 zł
- zestawy prądotwórcze, elektrownia oświetleniowa – 3, wartość 71.908 zł
- wyposażenie kuchenne w Szkole Podstawowej w Kleszczelach – wartość 38.138 zł,
- urządzenia techniczne (piła do drewna, zestaw do ratownictwa technicznego, motopompa, dmuchawa, zestaw poduszek hydraulicznych) – 5, wartość 64.555 zł,
- środki transportowe o wartości 1.659.687 zł:
  - samochody pożarnicze – 8
  - samochód Volkswagen – 1
  - ciągnik Ursus – 1
  - ciągnik Białaruś – 1
  - samochód transporter – 1
  - kosiarka rotacyjna – 1
  - przyczepa ciągnikowa i rozsiewacz – 2
  - transporter gąsienicowy i samochód Volkswagen – 2
- narzędzia, przyrządy i wyposażenie o wartości 99.987 zł:
  - kserokopiarki – 5
  - sprzęt wodny (łódki, kajaki, rowery wodne) – 37
  - wyposażenie Sali gimnastycznej – 1,
  - stół bilardowy, namiot – 2
  - kontenery na odpady - 2

Na mocy umów przekazano:

- budynek „Hładyszka tradycji - Centrum turystyczne”, budynek na wypożyczalnię i przechowalnię rowerów oraz budynki świetlic wiejskich dla Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach – umowa użyczenia zawarta w 2009 r., aneks do umowy z dnia 1.04.2010 r.,
- kompleks boisk sportowych: „Moje boisko – Orlik 2012” oraz teren basenu kąpielowego – umowa użyczenia z dnia 04.04.2012 r.,
- część działki oraz budynki dla Szkoły Podstawowej w Kleszczelach w trwałe zarząd na mocy decyzji Burmistrza Kleszczel z dnia 6.09.2011 r. z przeznaczeniem na działalność statutową,
- sieć wodociągowa i kanalizacyjna przekazana dla Spółki „Wodociągi Podlaskie” Sp. z o.o w Białymstoku. Jednostka ta świadczy usługi dla ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków,
- budynki dla jednostek OSP – umowa użyczenia zawarta w 2006 r.

Na mocy umów wdzierżawionych jest:

- 16,6875 ha gruntów dla rolników indywidualnych,
- część działki o pow. 400 m² położonej w Kleszczelach dla PTK „Centertel” Sp. z o.o. w Warszawie z przeznaczeniem na cele techniczne związane z funkcjonowaniem sieci telefonii komórkowej. Umowa dzierżawy zawarta została w dniu 30.08.2001 r. Dzierżawca opłaca miesięcznie czynsz, który jest waloryzowany na koniec każdego roku dzierżawy średniorocznym wskaźnikiem wzrostu cen i usług konsumpcyjnych ogłoszonym przez prezesa GUS na koniec roku kalendarzowego,
- część działki o pow. 12 m² położonej w Kleszczelach przy ul. Plac Parkowy dla „Ruch” S.A. Warszawa Podlaski Region Sprzedaży w Białymstoku. Umowa została zawarta w dniu 06.02.2003 r. Dzierżawca opłaca czynsz miesięczny,
- lokal o pow. 35 m² przy ul. Kolejowej w Kleszczelach – zakład fryzjerski, umowa najmu lokalu użytkowego z dnia 17.10.2017 r.,
- lokal użytkowy o pow. 61,10 m² przy ul. Nowej 2 w Kleszczelach - gabinet rehabilitacji, umowa użyczenia z dnia 10.03.2015 r. i aneks nr 1 z dnia 30.03.2015 r.,
- budynek przychodni w Kleszczelach na działalność NZOZ i przychodni stomatologicznej.

Na podstawie umów użyczenia przekazano do bezpłatnego używania:

- nieruchomości o pow. 0,1304 ha położoną w obrębie geodezyjnym Dobrowoda – wieś Repczyce z przeznaczeniem na utworzenie ośrodka rekreacyjno – szkoleniowego na potrzeby OSP w Kleszczelach,
- grunt o łącznej powierzchni 7,2 m², na którym ustawiono 6 pojemników na odzież używaną przez Podlaski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża,
- część nieruchomości o pow. 198 m² w obrębie geodezyjnym Dobrowoda - wieś Repczyce, z przeznaczeniem na cele działalności statutowej Koła Wędkarskiego "ROZPIÓR" w Czeremsze.

Na mocy umowy użyczenia oddano w użyczenie sprzęt i oprogramowanie zakupione w ramach projektu "Elektroniczne usługi dla ludności województwa podlaskiego - część II Administracja samorządowa" dla jednostek organizacyjnych gminy na okres 5 lat:

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczelach otrzymał skaner + oprogramowanie i czytnik kodów o wartości 2.976 zł,
- 2) Szkoła Podstawowa w Kleszczelach otrzymała 20 laptopów + oprogramowanie, czytnik kodów oraz komputer z oprogramowaniem o wartości 53.450 zł,
- 3) Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach otrzymał komputer + oprogramowanie, skaner, czytnik kodów o wartości 7.416 zł,
- 4) Miejska Biblioteka Publiczna w Kleszczelach otrzymała laptop + oprogramowanie, czytnik kodów o wartości 4.546 zł,
- 5) Przedszkole w Kleszczelach otrzymało laptop + oprogramowanie, skaner, czytnik o wartości 7.325 zł.

Gmina w 2010 r. wniosła do spółki prawa handlowego „Wodociągi Podlaskie” Sp. z o.o. w Białymstoku aport pieniężny w wysokości 10.000 zł.

V. INFORMACJA O REALIZACJI PROGRAMÓW, POLITYK, STRATEGII

1. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kleszczelce na lata 2017 – 2021

Program został przyjęty uchwałą Nr XVII/157/2017 Rady Miejskiej w Kleszczelach z dnia 19 czerwca 2017 r. Mieszkaniowy zasób Gminy Kleszczelce tworzy 9 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 504,07 m², w tym:

- 1) 3 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni użytkowej 176,24 m² – znajdujące się w dwóch budynkach będących własnością Gminy;
- 2) 5 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 290,53 m² – znajdujących się w wielorodzinnym budynku będącym współwłasnością Gminy;
- 3) 1 lokal mieszkalny o powierzchni użytkowej 37,3 m² – znajdujący się w budynku będącym własnością wspólnoty mieszkaniowej.

W 2018 r. wynajmowano 8 lokali mieszkalnych. Prowadzono bieżące naprawy dachu budynku przy ul. Stacja Kolejowa 8G w Kleszczelach sposobem gospodarczym. Wpływy z tytułu opłaty czynszu wyniosły 8.998,14 zł.

2. Roczny program współpracy Gminy Kleszczelce z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 r.

Roczny program współpracy Gminy Kleszczelce z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 r. został przyjęty uchwałą Nr XX/180/2017 Rady Miejskiej w Kleszczelach z dnia 28 grudnia 2017 r.

W Programie za priorytetowe obszary współpracy w 2018 r. uznano:

- 1) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej;
- 2) wspieranie wartościowych przedsięwzięć o charakterze lokalnym z zakresu kultury poprzez:
  - a) organizowanie festiwali, przeglądów, prezentacji i innych wydarzeń wzbogacających ofertę kulturalną Gminy,
  - b) wspieranie projektów z zakresu organizacji różnych form artystycznych dzieci i młodzieży,
  - c) wspieranie promocji twórczości kulturalnej i ludowej, ochrony dóbr kultury i promocji dziedzictwa kulturowego.

Prowadzona w 2018 r. współpraca miała charakter finansowy i pozafinansowy. Współpraca o charakterze finansowym polegała przede wszystkim na wspieraniu realizacji zadań publicznych w formie dotacji. W budżecie gminy zaplanowano na ten cel środki w kwocie 38.000 zł. W 2018 r. zawarto 5 umów o realizację zadań publicznych. Na realizację tych zadań przekazano dotację na łączną kwotę 32.330 zł, z tego organizacje zwróciły 4.018,89 zł z tytułu niewykorzystanej kwoty dotacji. Po przeprowadzeniu otwartych konkursów ofert zawarto 2 umowy na realizację zadań z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej:

- 1) z Klubem Sportowym „Orzeł” Kleszczelce na realizację zadania „Prowadzenie Młodzieżowego Klubu Sportowego „Orzeł” Kleszczelce”
- 2) z Uczniowskim Ludowym Klubem Sportowym „Orzeł” przy Szkole Podstawowej w Kleszczelach na realizację zadania „Od aktywności do sprawności w ULKS Orzeł Kleszczelce”

oraz 2 umowy z zakresu wspierania wartościowych przedsięwzięć z zakresu kultury:

- 1) ze Stowarzyszeniem Kulturalnego „Pocztówka” z Policznej na realizację zadania „Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Wertep – X edycja,

2) ze Stowarzyszeniem „Miłośnicy Muzyki Cerkiewnej” z Hajnówki na realizację zadania „XXXVII Międzynarodowy Festiwal „Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej”.

MKS „Orzeł” w Kleszczelach zrealizował zadanie, którego wartość wyniosła 14.529,11 zł, w tym ze środków dotacji pokryto 98,50 % wartości całego zadania, tj. 14.311,11 zł. Klub zaangażował środki własne w wysokości 218 zł. Na rachunek bankowy gminy klub dokonał zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji w wysokości 3.018,89 zł.

ULKS „Orzeł” w Kleszczelach zrealizował zadanie za kwotę 6.155,28 zł, w tym ze środków dotacji pokryto 97,75 % wartości całego zadania, tj. 6.000,00 zł. Klub zaangażował środki własne w wysokości 155,28 zł.

Stowarzyszenie Kulturalne „Pocztówka” z Policznej zrealizowało zadanie, którego wartość wyniosła 172.498,50 zł, w tym ze środków dotacji pokryto 3,72 % wartości całego zadania, tj. 6.000 zł.

Stowarzyszenie Miłośnicy Muzyki Cerkiewnej z Hajnówki zrealizowało zadanie za kwotę 188.758,26 zł, w tym wykorzystało przyznaną kwotę dotacji w wysokości 2.000 zł.

Na wniosek organizacji pozarządowych Gmina Kleszczele udzieliła dotacji w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w sferze kultury Towarzystwu Przyjaciół Ziemi Kleszczelowskiej z siedzibą w Kleszczelach na realizację zadania „Zarys szkolnictwa na Ziemi Kleszczelowskiej od XVI do XX wieku Szkoła Podstawowa w Daszach”. Umowa została rozwiązana za porozumieniem stron z uwagi na wystąpienie niezależnych od Towarzystwa problemów technicznych i organizacyjnych uniemożliwiających realizację zadania. Na rachunek bankowy gminy Towarzystwo dokonało zwrotu całej przyznanej kwoty dotacji w kwocie 1.000 zł.

Równoległe ze współpracą finansową z organizacjami pozarządowymi prowadzona była współpraca pozafinansowa, w ramach której udzielano uczestnikom programu pomocy w zakresie publikacji ważnych informacji na stronie internetowej urzędu, informowano organizacje o ogłoszonych konkursach ofert, nieodpłatnie udostępniano należące do Gminy Kleszczele obiekty sportowe (ORLIK 2012, sala gimnastyczna w Szkole Podstawowej w Kleszczelach oraz boisko sportowe), pomieszczenia na odbywanie spotkań oraz udostępniono lokal na siedzibę organizacji.

3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kleszczele na lata 2017-2024

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kleszczele na lata 2017 – 2024 Rada Miejska w Kleszczelach przyjęła uchwałą Nr XVII/152/2017 z dnia 19 kwietnia 2017 r.

Celem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest poprawa sytuacji osób dotkniętych problemami, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, a tym samym ochronieniem ich przed wykluczeniem społecznym. W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kleszczele na lata 2017-2024 określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych. W dokumencie opisano trzy cele strategiczne, do których należą:

- 1) kompleksowa pomoc mieszkańcom i rodzinom,
- 2) rozwój usług na rzecz społeczności gminy,
- 3) zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i integracji społecznej.

W ramach poszczególnych celów strategicznych Strategii Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczelach realizował szereg działań, jak:

- systematyczny monitoring problemów społecznych realizowany przez pracowników socjalnych,
- podniesienie poziomu życia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- podniesienie poziomu życia osób i rodzin zmagających się z problemami w obszarze bezradności w spełnianiu roli opiekuńczo – wychowawczej lub potrzeby ochrony macierzyństwa,
- kontynuowanie działań pomocowych osobom uzależnionym i współuzależnionym,
- zwiększenie wiedzy w zakresie działalności instytucji pomocowych,
- stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Hajnówce w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy Kleszczele,
- wspieranie rodzin zmagających się z bezrobociem, w tym współdziałanie w angażowaniu na prace społeczno - użyteczne, prace interwencyjne oraz roboty publiczne,
- zwiększenie ilości i zróżnicowanie form spędzania wolnego czasu,
- tworzenie warunków do zmiany zachowań i postaw mieszkańców wobec uzależnień,
- wdrażanie szkolnych programów profilaktycznych w celu zmiany zachowań i postaw dzieci i młodzieży wobec alkoholu, narkotyków,
- organizowanie występów teatrów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- organizowanie akcji informacyjnych w zakresie zapobiegania uzależnieniom i przemocy domowej oraz możliwości ich przewycięzania,
- realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy,
- realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

4. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019 został przyjęty uchwałą Nr XVII/150/2017 Rady Miejskiej w Kleszczelach z dnia 19 czerwca 2017 r. Program jest realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Urzędem Miejskim Kleszczele oraz w koordynacji z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, policją i sądami, placówkami oświatowo - wychowawczymi, parafiami, organizacjami pozarządowymi, zakładami opieki zdrowotnej. Głównym celem programu jest tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania. W Programie określono następujące cele szczegółowe programu wspierania rodziny:

- 1) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- 2) zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących,
- 3) podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny,

Grupą docelową Gminnego Programu Wspierania Rodziny są rodziny z dziećmi doświadczające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, oczekujące pomocy i wsparcia w pokonaniu trudności i w dążeniu do poprawy warunków do wychowywania dzieci w rodzinie biologicznej. Zadania realizowane w ramach Programu kierowane są również do rodzin, gdzie dzieci znajdują się w pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczelach w 2018 r. objął pomocą i wsparciem 113 rodzin zamieszkałych na terenie gminy.

Główne powody korzystania z pomocy to:

- 1) ubóstwo - 55 rodzin
- 2) bezrobocie - 34 rodziny
- 3) długotrwała lub ciężka choroba - 14 rodzin
- 4) niepełnosprawność - 34 rodziny
- 5) potrzeba ochrony macierzyństwa - 19 rodzin
- 6) bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 13 rodzin, w tym:
  - a) rodziny niepełne - 3
  - b) rodziny wielodzietne - 2
- 7) alkoholizm - 3 osoby
- 8) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego - 3 osoby.

Do głównych form wspierania rodzin należy pomoc finansowa. W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczelach udzielił pomocy finansowej w postaci:

- 1) zasiłków stałych dla 25 osób i rodzin na łączną kwotę 101.779 zł,
- 2) zasiłków okresowych dla 38 osób i rodzin na łączną kwotę 63.032 zł,
- 3) zasiłków celowych dla 42 osób i rodzin na łączną kwotę 10.052 zł.

Kolejną formą wspierania rodziny jest realizacja przez Ośrodek Pomocy Społecznej wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którego celem jest dożywianie dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom potrzebującym. Pomoc ta może być realizowana w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności. W ramach tego programu w 2018 r. pomocą w formie dożywiania objęto 104 osoby. Liczba objętych programem i korzystających z obiadów dzieci wynosi 73, a liczba dorosłych osób wynosi 31. Ogólny koszt realizacji tego programu wyniósł 40.000 zł.

Wśród form pomocy świadczonej na rzecz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej, są świadczenia pieniężne dla uczących się dzieci i młodzieży. Pomoc tę reguluje ustawa o systemie oświaty i jest realizowana w postaci wyprawek szkolnych, stypendiów i zasiłków szkolnych w celu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. W 2018 r. w gminie Kleszczele pomocą materialną objęto w postaci stypendium szkolnego 32 uczniów. Stypendia szkolne przyznawane były w kwocie od 105 zł do 110 zł. Na wypłatę stypendium w formie refundacji wydatkowano środki w kwocie 24.806,24 zł (styczeń- czerwiec 2018 r.- 13.367,66 zł, wrzesień- grudzień 2018 r. – 11438,58 zł;), z tego wkład własny wyniósł 4.961zł.

Od 2014 r. realizowana jest Karta Dużej Rodziny. Z tej formy pomocy do 31 grudnia 2018 r. skorzystało 33 rodziny.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych w 2018 r. realizowano poprzez:

- 1) świadczenia rodzinne - przyznano dla 113 rodzin, w tym:
  - a) zasiłki rodzinne - 1 393 świadczeń,
  - b) dodatki do zasiłków rodzinnych - 724 świadczeń, w tym z tytułu:
    - urodzenia dziecka - 5 świadczeń,
    - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - 8 świadczeń,

- samotnego wychowywania dziecka - 66 świadczeń,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 37 świadczeń,
- rozpoczęcia roku szkolnego - 87 świadczeń,
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - 254 świadczeń,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 267 świadczeń,
- c) świadczenia opiekuńcze - 730 świadczeń, w tym:
  - zasiłki pielęgnacyjne - 518 świadczeń,
  - świadczenia pielęgnacyjne - 60 świadczeń,
  - specjalny zasiłek opiekuńczy - 152 świadczeń,
  - zasiłek dla opiekuna - 52 świadczeń,
- d) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka - 12 świadczeń,
- e) świadczenia rodzicielskie - 27 świadczeń,
- 2) świadczenia wychowawcze (500+) - otrzymało 105 rodzin, dzieci - 175,
- 3) Program „Dobry Start” (300 zł z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego) - liczba rodzin 127, dzieci - 179.

Efekty z realizacji Programu są następujące:

- 1) polepszenie sytuacji dziecka w rodzinie;
- 2) ograniczenie patologii społecznej;
- 3) wzrost liczby rodzin sprawujących prawidłową opiekę nad dzieckiem.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących odbywało się poprzez:

- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pracowników służby zdrowia,
- motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji,
- udzielanie informacji o zakresie i form wsparcia dla rodzin będących w kryzysie.

Osoby z terenu gminy potrzebujące pomocy mogą skorzystać z następujących form wsparcia:

- Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Hajnówce,
- z poradnictwa rodzinnego oraz socjalnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce.

W realizacji zadań Programu mieszczących się w zakresie wspierania rodziny wykonywały instytucje i organizacje takie, jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczelach, Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Szkoła Podstawowa w Kleszczelach, Przedszkole w Kleszczelach, kuratorzy sądowi zawodowi i społeczni, Policja, Gminna Komisja do Spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce.

5. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2024

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2024 został przyjęty uchwałą Nr XVIII/166/2017 Rady Miejskiej

w Kleszczelach , dnia 18 września 2017 r. Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Kleszczele i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem programu jest:

- 1) stała edukacja i podniesienie świadomości środowiska lokalnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmiana postaw mieszkańców
  - rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym poprzez: rozpropagowanie ulotek, plakatów dotyczących zjawiska przemocy, jak i informacji gdzie osoby doznające przemocy mogą otrzymać pomoc; na terenie Gminy w 2018 r. prowadzono działania edukacyjne przy udziale Szkoły Podstawowej w Kleszczelach.
- 2) zapewnienie kompleksowej pomocy osobom/rodzinom doświadczającym przemocy
  - diagnozowano problem przemocy w rodzinie, opracowano i realizowano plan pomocy w indywidualnych przypadkach, monitorowano sytuacje rodzin dotkniętych przemocą poprzez wizyty i rozmowy pracowników socjalnych, przedstawicieli oświaty i ochrony zdrowia.
- 3) koordynacja działań służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie
  - podejmowano działania prewencyjne w środowiskach zagrożonych przemocą, inicjowano interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą, udzielano informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno - edukacyjnych, przeprowadzano rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc, kierowano wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W dniu 1 sierpnia 2010 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która nałożyła na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych. Obsługę organizacyjno - techniczną zespołów zapewnia ośrodek pomocy społecznej. Burmistrz Kleszczel zarządzeniem Nr 67/2011 z dnia 15 września 2011 r. powołał i określił skład osobowy zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy podopiecznemu lub całej rodzinie. Działania zespołu skierowane są do rodzin znajdujących się w kryzysie, niewydolnych wychowawczo i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Celem istnienia zespołu interdyscyplinarnego jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele instytucji, które zajmują się pomocą rodzinie i mogą mieć wpływ na poprawę jej sytuacji. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie odbywa narady w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. W 2018 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Do zadań grup roboczych należy w szczególności: opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w której dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów ich działań.

Tabela 7. Informacje dotyczące działalności zespołu interdyscyplinarnego

Opis	Rok 2018
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”	12
w tym: założonych przez pracowników OPS	1
założonych przez Policję	11
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	6
Liczba spotkań grup roboczych	14
Liczba sporządzonych „Niebieskich kart C”	13
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart D”	11
Liczba przekazanych zawiadomień do Prokuratury o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie	2
Liczba rodzin doznających przemocy	12
Osoby stosujące przemoc, w tym : mężczyźni	12
Sposób monitorowania sytuacji rodzin w których dochodzi do przemocy w rodzinie	wizyty monitorujące w środowisku; rozmowy wspierające/ motywujące/ ostrzegawcze; poradnictwo; praca socjalna; wymiana informacji między instytucjami pracującymi z rodziną; kierowanie do odpowiednich specjalistów/instytucji; zgłaszanie do prokuratury/policji informacji o popełnieniu przestępstwa;
Rodzaj działań podejmowanych w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie	Informowanie o możliwości leczenia odwykowego; miejscach i specjalistach oferujących wsparcie odpowiednie do potrzeb;
Sposób rozpowszechniania informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym	Praca socjalna, poradnictwo pracowników socjalnych OPS i dzielnicowego Posterunku Policji w Czeremsze, Internet , współpraca z organizacjami/instytucjami oferującymi pomoc i wsparcie, ulotki z tematyką przemocy.

6. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r. został przyjęty uchwałą Nr XX/179/2017 Rady Miejskiej w Kleszczelach z dnia 28 grudnia 2017 r. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie na terenie gminy Kleszczele występowania uzależnień, nadużywania alkoholu oraz negatywnych skutków społecznych, będących konsekwencją tych zjawisk, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Cel strategiczny Programu realizowany był w pięciu obszarach:

- 1) profilaktyka uzależnień i przemocy;
- 2) pomoc psychospołeczna i prawna;

- 3) terapia i rehabilitacja;
- 4) edukacja publiczna;
- 5) interwencje.

W programie określono następujące cele operacyjne:

- 1) ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych;
- 2) ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez realizację działań profilaktycznych;
- 3) zapewnienie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym od alkoholu, członkom ich rodzin oraz osobom doznającym przemocy – w związku z uzależnieniem lub nadużywaniem alkoholu;
- 4) poprawa sytuacji społecznej osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem z powodu problemów związanych z uzależnieniem i przemocą poprzez udzielanie kompleksowej pomocy;
- 5) modyfikacja postaw społecznych wobec niepożądanych zjawisk poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 6) zapewnienie kompleksowej oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i fundacji oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przemocy domowej;
- 7) poszerzenie kompetencji pracowników oświaty, pomocy społecznej, służby zdrowia, Policji, organizacji pozarządowych, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie oddziaływań profilaktycznych, znajomości prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych;
- 8) ograniczanie dostępności alkoholu uwzględniane przy przygotowaniu projektu prawa miejscowego w oparciu o art. 12 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie są środki finansowe z budżetu Gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Na terenie gminy Kleszczele działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W realizacji zadań programu Komisja współpracowała ze szkołą, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, policją, Sądem. W okresie sprawozdawczym podejmowano działania w stosunku do osób pijących problemowo alkohol.

Leczenie osób uzależnionych od alkoholu jest bezpłatne. Na terenie gminy Kleszczele nie ma zakładów lecznictwa odwykowego czy ośrodków terapii, tak więc nie ponoszono kosztów związanych z ich utrzymaniem.

Zadaniem komisji jest motywowanie do podjęcia leczenia dobrowolnego lub kierowanie na przymusowe leczenie. W 2018 r. wystąpiono do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z 1 wnioskiem. Gmina jest zobowiązana pokryć koszty powołania biegłego któremu zlecane jest wydawanie opinii psychiatryczno – psychologicznej w zakresie uzależnienia. Na wniosek rodzin lub instytucji przeprowadzane są rozmowy interwencyjno – profilaktyczne z osobami nadużywającymi alkoholu. Celem takich rozmów jest próba nakłonienia osoby pijącej do podjęcia dobrowolnego leczenia lub zmiany swojego

zachowania. Na rozmowy motywacyjne wezwano łącznie 7 osób. Żadna z wzywanych osób nie zdecydowała się na podjęcie dobrowolnego leczenia odwykowego.

Podobnie jak w przypadku osób uzależnionych od alkoholu osoby współuzależnione mogą bezpłatnie korzystać z usług leczenia w zakresie terapii indywidualnej lub grupowej.

W 2018 r. realizowane były zadania:

- 1) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci, młodzieży - realizacja szkolnych i pozaszkolnych programów profilaktycznych,
- 2) sfinansowanie nagród uczestnikom konkursów i imprez promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu (liczba uczestników - 52 osoby),
- 3) spotkanie edukacyjne seniorów (liczba działań 1, liczba uczestników 50),
- 4) zajęcia informacyjno - edukacyjne z zakresu cyberprzemocy (liczba działań 2, liczba uczestników – 140),
- 5) zajęcia i programy profilaktyczne dla dzieci w świetlicy szkolnej (liczba działań 2, liczba osób 70),
- 6) organizacja nieodpłatnych pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, organizację turniejów i olimpiad sportowych, biegów ulicznych, itp. (liczba działań 4, liczba osób 375),
- 7) informowanie o placówkach udzielających pomocy osobom uzależnionym.

Działania szkoleniowe:

- 1) prowadzenie postępowań w sprawach o sądowe zobowiązanie do leczenia osób uzależnionych,
- 2) szkolenie rady pedagogicznej na temat „Jak zapobiegać zachowaniom ryzykownym dzieci i młodzieży – dopalacze, narkotyki, alkohol” (liczba osób – 24).

Inne działania wspomagające:

- 1) doposażenie świetlicy młodzieżowej oraz świetlic wiejskich,
- 2) wspieranie i upowszechnianie zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej wśród mieszkańców,
- 3) dofinansowanie działalności i wyposażenie świetlicy szkolnej w celu realizacji programów profilaktycznych.

Łącznie na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych w 2018 r. wydatkowano kwotę: 43.595 zł.

7. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Kleszczele w 2018 r.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Kleszczele w 2018 roku został przyjęty uchwałą Nr XXI/194/2018 Rady Miejskiej w Kleszczelach w dniu 30.03.2018 r. W związku z realizacją w/w programu zostały zawarte następujące umowy:

- ze Stowarzyszeniem na rzecz niesienia pomocy dla bezdomnych zwierząt TEMPL z siedzibą w Długiej Szlacheckiej celem wykonania usługi obejmującej odławianie, transport i bezterminowe utrzymanie w schronisku bezdomnych zwierząt z terenu gminy Kleszczele,
- z właścicielem gospodarstwa rolnego zlokalizowanego we wsi Gruzka w celu zapewnienia opieki nad zwierzętami gospodarskimi czasowo odebranymi od właściciela,

- z lekarzem weterynarii mającym lecznicę w Kleszczelach w celu zapewnienia całodobowej opieki lekarsko-weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt bezdomnych.

W 2018 r. do schroniska dla bezdomnych zwierząt trafiło 25 szczeniaków, 2 psy dorosłe oraz 1 ślepy miot. Akcje miały charakter doraźny i wykonywane były na zlecenie pracownika Urzędu Miejskiego w Kleszczelach.

Koszt realizacji Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Kleszczele w 2018 r. wyniósł 22.200,00 zł. Ilość odłowionych zwierząt oraz poniesiony koszt był wyższy w stosunku do roku 2017.

W trakcie realizacji w/w programu nie zachodziła potrzeba realizacji zadań w ramach umów z właścicielem gospodarstwa rolnego oraz z lekarzem weterynarii.

8. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczele

W 2018 r. zostały podjęte działania mające na celu opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczele. W dniu 8 listopada 2018 r. Gmina Kleszczele zawarła umowę z firmą „HYDROS” Jacek Sawicki z siedzibą w Białymstoku na wykonanie dokumentów:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczele na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 roku,
- przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczele na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 r.,
- wykonanie raportu z w/w programu ochrony środowiska.

Projekt w/w programu ochrony środowiska został w dniu 28.03.2019 r. przesłany do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku celem wyrażenia zgody na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

9. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kleszczele na lata 2014-2032

Program został przyjęty uchwałą Nr III/26/2015 Rady Miejskiej w Kleszczelach z dnia 31 marca 2015 r. Nadrzędnym długoterminowym celem Programu jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy Kleszczele spowodowanych azbestem. Osiągnięcie tego celu związane jest z bezpiecznym usunięciem wszystkich wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy. Proces usuwania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z zapisami krajowego Programu Oczyszczania Kraju z azbestu na lata 2009 - 2032, powinien być zakończony do 2032 r. W Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kleszczele na lata 2014-2032 utrzymane są następujące cele:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko

Nadmienić należy, że zadaniem własnym gminy jest zorganizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest. Nie jest zadaniem własnym gminy fizyczne usuwanie wyrobów zawierających azbest (np. zdejmowanie pokryć dachów) czy ich transport lub unieszkodliwienie. Natomiast do zadań własnych należy sfinansowanie z budżetu

przeznaczonego na realizację zadań usługi transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest.

Realizacja Programu w latach 2016 – 2018 przedstawia poniższa tabela

Tabela 8. Wskaźniki monitorowania programu

Wskaźniki monitoringu	2016	2017	2018
Ilość wycofanych z eksploatacji wyrobów zawierających azbest	103,52 Mg	0,00 Mg	0,00 Mg
Podjęmowane przez gminę inicjatywy w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest	Gmina złożyła wnioski do WFOŚiGW o dofinansowanie na usuwanie wyrobów zawierających azbest, który został pozytywnie rozpatrzony.	WFOŚiGW nie ogłosił naboru wniosków na dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest	Gmina złożyła wnioski do WFOŚiGW o dofinansowanie na usuwanie wyrobów zawierających azbest, który został pozytywnie rozpatrzony.
Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację Programu w danym okresie	31.790,41 zł	0,00 zł	0,00 zł

Gmina w 2018 r. otrzymała z WFOŚiGW dofinansowanie w kwocie 13.300 zł. Złożone zostało zapytanie ofertowe na „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kleszczele”, na które nie wpłynęła żadna oferta. Wobec braku ofert realizacja zadania była niemożliwa.

10. Strategia Rozwoju Kultury w Gminie Kleszczele na lata 2015 – 2020

Strategia została przyjęta uchwałą Nr VII/67/2015 Rady Miejskiej w Kleszczelach z dnia 30 grudnia 2015 r. W Strategii przyjęto następujące priorytetowe działania:

- 1) współpraca na rzecz kultury - celem jest realizacja potrzeb mieszkańców i dotarcie z ofertą do wszystkich grup odbiorców kultury w Gminie,
- 2) miejsca kultury – celem jest stworzenie w świetlicach centrów życia kulturalnego i społecznego wsi, przestrzeni do działalności kulturalnej i realizowania oddolnych inicjatyw mieszkańców,
- 3) kultura motorem integracji - głównym celem jest umożliwienie realizacji potrzeb wszystkim grupom mieszkańców Gminy; adresatami działań w priorytecie są zarówno poszczególne grupy wiekowe odbiorców kultury, jak i wszyscy mieszkańcy sołectw i miasta Kleszczele, którzy dzięki udziałowi w wydarzeniach kulturalnych mogą się poznawać i integrować; drugim ważnym celem jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu przez włączenie dotychczas nieaktywnych mieszkańców do

współorganizowania działań kulturalnych, co przyczyni się u tej grupy do wzrostu poczucia wpływu na jej najbliższe otoczenie

- 4) kultura motorem rozwoju - celem priorytetu jest wykorzystanie bogatego dziedzictwa kulturowego Gminy do stworzenia oferty promocyjnej; dzięki wykorzystaniu lokalnych zasobów kulturowych we wsiach, takich jak obrzędy, umiejętności w zakresie tradycyjnego rzemiosła i rękodzieła czy kuchnia, może zostać stworzona marka poszczególnych miejscowości, która przyczyni się do rozwoju poszczególnych sołectw i integracji mieszkańców wokół dziedzictwa kulturowego.

Podmiotem realizującym powyższe działania jest Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach we współpracy z Urzędem Miejskim w Kleszczelach, jednostkami organizacyjnymi gminy, sołtysami, organizacjami pozarządowymi. MOKSiR programując działania na kolejny rok, starał się uwzględnić założenia zapisane w Strategii Rozwoju Kultury w Gminie Kleszczele na lata 2015-2020 i tak w roku 2018:

- zorganizowano kolejne działania w świetlicach wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem tych, do których kultura nie dociera, czyli „I tam po majowej rosie” w Daszach, „Dzień Dziecka” w Dobrowdzie, „I tu żywuc ludzi” w Suchowolcach, „Perepelica” w Toporkach,
- otwarcie świetlicy młodzieżowej w okresie jesienno- zimowym, 2 razy w tygodniu,
- zawiązały się Koła Gospodyń Wiejskich, zorganizowano wydarzenia kulturalne w poszczególnych sołectwach.

VI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W KLESZCZELACH

Rada Miejska w Kleszczelach podjęła 59 uchwał w 2018 r., z czego:

- 15 objętych było nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku,
- 27 podlegało publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego (w tym 2 obwieszczenia tekstu jednolitego)

Organy nadzoru, tj. Wojewoda Podlaski i Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku w 2018 r. nie wszczęły żadnego postępowania nadzorczego wobec uchwał podjętych przez Radę Miejską w Kleszczelach oraz nie unieważniły żadnej uchwały.

Wszystkie uchwały zostały przez organ wykonawczy Gminy wykonane z zachowaniem procedur i terminów określonych uchwałami i przepisami prawa. Szczegółowy sposób wykonania uchwał zawiera poniższa tabela.

Tabela 9. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Kleszczelach

Lp.	Numer uchwały data podjęcia	Sprawa	Stan wykonania
1.	XXI/190/2018 30.03.2018 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.	zrealizowano

2.	XXI/191/2018 30.03.2018 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 - 2024	program realizowany zgodnie z postanowieniami Rady Miejskiej
3.	XXI/192/2018 30.03.2018 r.	w sprawie podziału Gminy Kleszczele na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym	zrealizowano
4.	XXI/193/2018 30.03.2018 r.	w sprawie podziału Gminy Kleszczele na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych	zrealizowano
5.	XXI/194/2018 30.03.2018 r.	w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Kleszczele w 2018 roku	zrealizowano
6.	XXI/195/2018 30.03.2018 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru obejmującego fragment obrębu miasta Kleszczele	w trakcie realizacji
7.	XXI/196/2018 30.03.2018 r.	w sprawie ustalenia regulaminu targowiska gminnego w Kleszczelach	w trakcie realizacji
8.	XXI/197/2018 30.03.2018 r.	w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Kleszczelach na 2018 r.	zrealizowano
9.	XXI/198/2018 30.03.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołectkiego	w trakcie realizacji
10.	XXI/199/2018 30.03.2018 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie opłaty targowej	opłata targowa pobierana zgodnie z postanowieniami Rady Miejskiej
11.	XXI/200/2018 30.03.2018 r.	w sprawie zmian w wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Kleszczele na lata 2018 - 2023	zrealizowano
12.	XXI/201/2018 30.03.2018 r.	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2018 r.	zrealizowano
13.	XXII/202/2018 28.06.2018 r.	w sprawie odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych	w trakcie realizacji
14.	XXII/203/2018 28.06.2018 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.	zrealizowano

15.	XXII/204/2018 28.06.2018 r.	w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleszczelach	w trakcie realizacji
16.	XXII/205/2018 28.06.2018 r.	w sprawie jednolitego tekstu uchwały w sprawie ustalenia regulaminu korzystania ze świetlicy młodzieżowej w Kleszczelach	zrealizowano
17.	XXII/206/2018 28.06.2018 r.	w sprawie jednolitego tekstu uchwały w sprawie określenia czasu bezpłatnego pobytu dziecka w przedszkolu oraz ustalenia opłat za świadczenia udzielane przez przedszkole prowadzone przez Gminę Kleszczele	zrealizowano
18.	XXII/207/2018 28.06.2018 r.	w sprawie pozbawienia statusu pomnika przyrody	zrealizowano
19.	XXII/208/2018 28.06.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą	zrealizowano
20.	XXII/209/2018 28.06.2018 r.	w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej na lata 2018 - 2023	zrealizowano
21.	XXII/210/2018 28.06.2018 r.	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2018 r.	zrealizowano
22.	XXII/211/2018 28.06.2018 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu gminy za 2017 rok	zrealizowano
23.	XXII/212/2018 28.06.2018 r.	w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Kleszczel	zrealizowano
24.	XXIII/213/2018 06.09.2018 r.	w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Kleszczele	w trakcie realizacji
25.	XXIII/214/2018 06.09.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie przez Gminę Kleszczele prawa własności nieruchomości	zrealizowano
26.	XXIV/215/2018 19.10.2018 r.	w sprawie pozbawienia statusu pomnika przyrody	zrealizowano
27.	XXIV/216/2018 19.10.2018 r.	w sprawie przyjęcia rocznego programu współpracy Gminy Kleszczele z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2019 r.	program realizowany zgodnie z postanowieniami Rady Miejskiej

28.	XXIV/217/2018 19.10.2018 r.	w sprawie Statutu Gminy Kleszczel	uchwała uchylona uchwałą Nr II/13/2018 z 28.12.2018 r.
29.	XXIV/218/2018 19.10.2018 r.	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości	stawki podatku są pobierane zgodnie z postanowieniami Rady Miejskiej
30.	XXIV/219/2018 19.10.2018 r.	w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej na lata 2018 - 2023	zrealizowano
31.	XXIV/220/2018 19.10.2018 r.	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2018 r.	zrealizowano
32.	I/1/2018 22.11.2018 r.	w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Miejskiej w Kleszczelach	zrealizowano
33.	I/2/2018 22.11.2018 r.	w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Kleszczelach	zrealizowano
34.	I/3/2018 22.11.2018 r.	w sprawie ustalenia liczebności komisji stałych Rady Miejskiej w Kleszczelach	zrealizowano
35.	I/4/2018 22.11.2018 r.	w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Kleszczelach	zrealizowano
36.	I/5/2018 22.11.2018 r.	w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Kleszczelach	zrealizowano
37.	I/6/2018 22.11.2018 r.	w sprawie powołania komisji stałych Rady Miejskiej w Kleszczelach	zrealizowano
38.	I/7/2018 22.11.2018 r.	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrzowi Kleszczel	wypłata wynagrodzenia zgodnie z postanowieniami Rady Miejskiej
39.	II/8/2018 28.12.2018 r.	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023	uchwała uchylona uchwałą Nr III/29/2019 z 17.04.2019 r.

40.	II/9/2018 28.12.2018 r.	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023	uchwała uchylona uchwałą Nr III/30/2019 z 17.04.2019 r.
41.	II/10/2018 28.12.2018 r.	w sprawie ustanowienia programu osłonowego w gminie Kleszczele dla potrzeb realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	uchwała uchylona uchwałą Nr III/31/2019 z 17.04.2019 r.
42.	II/11/2018 28.12.2018 r.	w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok	program w trakcie realizacji
43.	II/12/2018 28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umów najmu lokali użytkowych	zrealizowano
44.	II/13/2018 28.12.2018 r.	w sprawie Statutu Gminy Kleszczele	w trakcie realizacji
45.	II/14/2018 28.12.2018 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia rocznego programu współpracy Gminy Kleszczele z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2019 r.	program w trakcie realizacji
46.	II/15/2018 28.12.2018 r.	w sprawie wskazania przedstawiciela Gminy Kleszczele do Rady Społecznej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hajnówce	zrealizowano
47.	II/16/2018 28.12.2018 r.	w sprawie zarządzenia wyborów sołtysów i członków rad sołeckich	zrealizowano
48.	II/17/2018 28.12.2018 r.	w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej	uchwała uchylona uchwałą Nr III/33/2019 z 17.04.2019 r.
49.	II/18/2018 28.12.2018 r.	w sprawie ustalenia zasad wypłaty diet radnym	diety wypłacane zgodnie z postanowieniami Rady Miejskiej
50.	II/19/2018 28.12.2018 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie opłaty targowej	opłata pobierana zgodnie z postanowieniami Rady Miejskiej
51.	II/20/2018 28.12.2018 r.	w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018 - 2023	zrealizowano
52.	II/21/2018 28.12.2018 r.	w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2018 r.	zrealizowano

53.	II/22/2018 28.12.2018 r.	w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Budżetu i Rozwoju Rady Miejskiej w Kleszczelach na 2019 r.	w trakcie realizacji
54.	II/23/2018 28.12.2018 r.	w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Społecznej Rady Miejskiej w Kleszczelach na 2019 r.	w trakcie realizacji
55.	II/24/2018 28.12.2018 r.	w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Kleszczelach na 2019 r.	w trakcie realizacji
56.	II/25/2018 28.12.2018 r.	w sprawie przyjęcia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Kleszczelach na 2019 r.	w trakcie realizacji
57.	II/26/2018 28.12.2018 r.	w sprawie przyjęcia planu pracy Rady Miejskiej w Kleszczelach na 2019 r.	w trakcie realizacji
58.	II/27/2018 28.12.2018 r.	w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na lata 2019 - 2024	w trakcie realizacji
59.	II/28/2018 28.12.2018 r.	w sprawie budżetu gminy na 2019 rok	w trakcie realizacji

VII. CZĘŚĆ ANALITYCZNA

1. Oświata

W gminie w 2018 r. funkcjonowała jedna publiczna szkoła podstawowa i jedno publiczne przedszkole. Organem prowadzącym obu jednostek oświatowych była gmina Kleszczele.

We wrześniu 2018 r. naukę w szkole podstawowej rozpoczęło 122 uczniów.

W szkole odbywała się nauka języka obcego – języka angielskiego, a dodatkowego języka obcego – rosyjskiego – uczyło się 44 uczniów, języka mniejszości narodowych – j. białoruskiego uczyło się 42 uczniów. Jeden uczeń korzystał z nauczania indywidualnego.

Do jednej klasy uczęszczało w 2018 r. średnio 14 osób. W najliczniejszej klasie było 18 uczniów a w najmniej licznej – 6 uczniów.

W szkole zatrudniono 23 nauczycieli (w przeliczeniu na pełne etaty – 22,26), w tym 3 nauczycieli kontraktowych (1,96 etatu), 5 nauczycieli mianowanych (2,11 etatu), 15 nauczycieli dyplomowanych (14 etatów). Na jednego nauczyciela przypadało średnio 5 uczniów.

W 2018 r. III klasę Gimnazjum w Kleszczelach ukończyło 15 osób. Zdawalność egzaminów kończących szkołę wynosiła 100%. Z kolei 110 uczniów klas I-VII Szkoły Podstawowej w Kleszczelach uzyskało promocję do następnej klasy.

Do przedszkola w 2018 r. uczęszczało 63 dzieci, z następujących roczników:

- ✓ rocznik 2012 – 9 dzieci
- ✓ rocznik 2013 – 17 dzieci,
- ✓ rocznik 2014 – 15 dzieci,
- ✓ rocznik 2015 – 19 dzieci,
- ✓ rocznik 2016 – 3 dzieci,

Do jednego oddziału uczęszczało w 2018 r. średnio 16 osób. Najliczniejszy oddział liczył 22 dzieci, a najmniej liczny - 9.

W przedszkolu zatrudniono 8 nauczycieli (w przeliczeniu na pełne etaty – 4,19), w tym 1 nauczyciel kontraktowy (1 etat), 5 nauczycieli mianowanych (2,58 etatu), 2 nauczycieli dyplomowanych (0,61 etatu). Na jednego nauczyciela przypada średnio 8 dzieci.

W 2018 r. Gmina Kleszczele zapewniała dowóz do placówek oświatowych poprzez zakup biletów miesięcznych. Wartość zrefundowanych w 2018 r. biletów miesięcznych wyniosła 136.376,16 zł. Do Szkoły Podstawowej w Kleszczelach dowożono 72 uczniów i 34 dzieci do Przedszkola w Kleszczelach. Liczba uczniów dowożonych do Szkoły Podstawowej stanowiła około 59% wszystkich uczniów szkoły, w Przedszkolu natomiast procent dzieci dowożonych wynosił ok. 54%.

Dodatkowo dowożono 2 uczniów niepełnosprawnych do Zespołu Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Bielsku Podlaskim. Transport do szkoły w Bielsku Podlaskim wraz z opiekunem zapewniała Gmina, natomiast rodzice odbierali uczniów ze szkoły. Koszty dowożenia refundowano na podstawie umów zawartych pomiędzy Burmistrzem a rodzicami. Refundacja kosztów dowożenia w roku szkolnym 2018 wyniosła 5.270 zł.

Wydatki na oświatę i wychowanie w 2018 r. wyniosły 2.602.376,68 zł i stanowią ok. 30,29 % w ogólnych wydatkach budżetu Gminy. 55,87% wydatków pokrytych zostało z subwencji oświatowej, przekazanej z budżetu państwa, 3,72% z dotacji celowych i 40,41 % z budżetu gminy.

Tabela 10. Finansowanie przez Gminę Kleszczele Szkoły Podstawowej w Kleszczelach oraz Przedszkola w Kleszczelach

Źródła środków finansowych	Szkoła Podstawowa w Kleszczelach	Przedszkole w Kleszczelach	Dowożenie	Pomoc materialna uczniom	Razem
subwencja oświatowa	1.453.890,00	-	-	-	1.453.890,00
dotacje celowe z budżetu państwa	16.780,37	60.280,00	-	19.844,99	96.905,36
środki własne z budżetu gminy	545.733,13	349.767,18	151.119,76	4.961,25	1.051.581,32
Razem	2.016.403,50	410.047,18	151.119,76	24.806,24	2.602.376,68

W przeliczeniu na jednego ucznia wydatki wyniosły:

- 16.527,90 zł w Szkole Podstawowej w Kleszczelach,
- 6.508,69 zł w Przedszkolu w Kleszczelach.

W celu osiągnięcia przez nauczycieli średnich wynagrodzeń w 2017 r. określonych w Karcie Nauczyciela dla poszczególnych stopni awansu zawodowego, w 2018 r. wypłacono dodatki wyrównawcze w kwocie 33.018,11 zł, w tym: nauczycielom Przedszkola w kwocie 14.768,08 zł, nauczycielom Szkoły Podstawowej w kwocie 18.250,03 zł.

W 2018 r. gmina otrzymała dotację celową na zakup nowości wydawniczych w ramach Priorytetu 3 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 5.000 zł, w tym 4.000 zł pochodzi ze środków dotacji a 1000 zł stanowi wkład własny. Programem objęto 123 uczniów. W ramach Programu zakupiono 246 książek do biblioteki szkolnej, w tym 99 lektur.

W 2018 r. gmina poniosła koszty wychowania przedszkolnego w kwocie 9.935,86 zł w związku z uczęszczaniem dwojga dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Kleszczele do przedszkoli w Hajnówce i Białymstoku.

Zgodnie z zarządzeniem nr 24/2015 Burmistrza Kleszczel z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie ustalenia regulaminu przyznawania Nagrody Burmistrza Kleszczel za wybitne osiągnięcia promujące Gminę Kleszczele w 2018 r. laureatce Województwa Podlaskiego w

Lekkoatletyce w biegu na 600 m przyznano nagrodę za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sportu promujące Gminę Kleszczele w wysokości 300 zł.

Obowiązek nauki w szkołach ponadgimnazjalnych spośród 38 dzieci zameldowanych na terenie gminy spełniało 36 uczniów. Natomiast w stosunku do 2 uczniów przebywających zagranicą brak było informacji o spełnianiu lub niespełnianiu obowiązku nauki.

2. Kultura i dziedzictwo narodowe

Zadania gminy w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego w 2018 r. realizowane były głównie przez instytucje kultury: Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji oraz Miejską Bibliotekę Publiczną. Na realizację zadań w obszarze kultura i dziedzictwo narodowe w 2018 r. przeznaczono kwotę 459.400 zł. Kwota ta przeznaczona była odpowiednio na finansowanie zadań realizowanych bezpośrednio przez Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w kwocie 386.800 zł, Miejską Bibliotekę Publiczną w kwocie 64.600 zł i na zadania zlecone organizacjom pozarządowym w kwocie 8.000 zł.

Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach prowadził statutową działalność kulturalno – oświatową, sportową i turystyczną na terenie gminy poprzez organizowanie licznych imprez, spotkań, warsztatów, prowadzenie cyklicznych zajęć. W celu sprawnego funkcjonowania Ośrodka oraz zapewnienia bezpiecznego wypoczynku osób korzystających z wypoczynku wykonano następujące prace:

- bieżące utrzymanie MOKSiR, świetlic wiejskich, boiska ORLIK, boiska sportowego, miejsca wykorzystywanego do kąpeli nad zalewem w Repczycach,
- przygotowanie zalewu w Repczycach do sezonu letniego (odnowienie stolików i ławek, wyznaczenie miejsca wykorzystywanego do kąpeli, uruchomienie działalności wypożyczalni sprzętu wodnego i sklepiku),
- sprzątanie terenu, koszenie trawy, prace porządkowe wokół MOKSiR i miejsc jemu podległych,
- odnowienie pomieszczeń w MOKSiR, wykonanie okresowych przeglądów kominowych i pieca c.o. w MOKSiR

W 2018 r. Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach współpracował z Centrum Wnieszkolnej Raboty z Wysokiego na Białorusi, efektem czego był:

- udział delegacji z tejże instytucji w warsztatach wielkanocnych organizowanych w MOKSiR,
- występ zespołu Katrynka podczas WIANKÓW organizowanych nad zalewem Repczyce,
- koncert zespołu Katrynka podczas Dni Kleszczel,
- udział grupy kolędniczej z Białorusi w Wigilii Ekumenicznej.

Tabela 11. Współpraca MOKSiR w Kleszczelach z innymi podmiotami krajowymi w 2018 r.

Lp.	Podmiot	Działania/ zakres współpracy
1.	Narodowe Centrum Kultury	Realizacja projektu “#Re_tradycja”
2.	Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku	Współpraca przy realizacji projektu “Rytm- Głos- Brzmienie”

3.	Fundacja Otwarta Edukacja w Białymstoku	Współpraca przy realizacji projektu Akademia Liderów Społeczności Lokalnych „od przeszłości do przyszłości” – II edycja
4.	Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna, Białystok	Działania z zakresu organizacji Punktu IT w Kleszczelach, pomoc w promocji wydarzeń i atrakcji regionu
5.	Lokalna Organizacja Turystyczna w Hajnówce	Działania z zakresu organizacji Punktu IT w Kleszczelach, pomoc w promocji wydarzeń i atrakcji regionu, współpraca przy tworzeniu kierunków polityki turystycznej na obszarze działań LOT; organizacja wizyty studyjnej członków LOT w Kleszczelach
6.	Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu “Puszcza Białowieska”	Realizacja projektu: “Seniorzy z przytupem_OLE”
7.	Lokalna Grupa Działania “Puszcza Białowieska”	Współpraca w zakresie działań promocyjnych LGD, konsultacje na etapie tworzenia wniosku “Utworzenie Pracowni Garncarskiej w Miejskim Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach w celu kultywowania i zachowania dziedzictwa kulturowego w Gminie Kleszczele”
8.	Stowarzyszenie Muzeum Kultury Białoruskiej z Hajnówki	Współorganizacja Festynu “I TAM ŻYWUĆ LUDZI”
9.	Stowarzyszenie „Miłośnicy Muzyki Cerkiewnej” w Hajnówce	Organizacja koncertu Chóru AXIOS w ramach Festiwalu Muzyki Cerkiewnej
10.	Związek Ukraińców Podlasia	Współorganizacja wydarzeń w ramach festiwalu “PODLASKA JESIEŃ”
11.	Stowarzyszenie Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach	Współorganizacja Festiwalu I TAM PO MAJOWUOJ ROSIE
12.	Środowiskowy Dom Pomocy Społecznej w Hajnówce	Współpraca przy organizacji wydarzenia: Jak wieść gminna niesie: świat nieznan – świat poznany w Kleszczelach, wykład
13.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kleszczelowskiej	Współpraca przy organizacji: Dni Kleszczel, Święto Pieczonego Ziemniaka, Wigilii Ekumenicznej

14.	Stowarzyszenie Kulturalne "POCZTÓWKA" z Policznej	Współpraca przy organizacji Międzynarodowego Festiwalu WERTEP, kooperacja przy organizacji wystawy: "Historia Utkana z Nici"
15.	Koło terenowe Bractwa Cyryla i Metodego oddział w Kleszczelach,	Współpraca przy organizacji wystaw, prelekcji, wykładów
16.	Miejska Biblioteka Publiczna w Kleszczelach	Współpraca przy organizacji konkursów, promocji wydarzeń, wsparcie merytoryczne
17.	Przedszkole w Kleszczelach	Współpraca przy organizacji zajęć, konkursów, promocji wydarzeń
18.	Zespół Szkół w Kleszczelach	Współpraca przy organizacji zajęć, konkursów, promocji wydarzeń, udostępnianie pomieszczeń i obiektów
19.	ULKS "Orzeł" w Kleszczelach	Współpraca przy organizacji Biegu Królewskiego, udostępnianie obiektów MOKSiR
20.	MKS "Orzeł" w Kleszczelach	Współpraca przy promocji wydarzeń, organizacji Turnieju Drużyn Podwórkowych, udostępnianie obiektów MOKSiR
21.	Koło Emerytów i Rencistów oddział w Kleszczelach	Współpraca przy organizacji szeregu wydarzeń kulturalnych, warsztatów artystycznych, promocji działań, udostępnianie pomieszczeń i obiektów MOKSiR

Projekty zrealizowane przez MOKSiR w Kleszczelach w 2018 r.:

1) *Re_tradycja*

Projekt zrealizowany w ramach programu Kultura - Interwencje 2018. *Re_tradycja* to projekt, który opierał się na doświadczeniu bliskiego, żywego spotkania z tradycjami rękodzielniczymi Podlasia. Punktem wyjścia było tkactwo, a dokładniej tkanina dwuosnowowa oraz tradycje plecionkarskie. W trakcie realizacji tego obszaru mieszkańcy naszego regionu oraz studenci Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie poznawali warsztat u źródeł, w kontakcie z mistrzem, uczestnicząc w 5 spotkaniach z zakresu tkaniny dwuosnowowej. W efekcie poznali tradycyjne wzory, ich symbolikę, znaczenie tkaniny w kulturze ludowej, nabyli umiejętność tkania na krosnach i dlatego zakupiliśmy w tym celu warsztat tkacki. Kolejnym działaniem była próba poszukiwania nowego wzoru inspirowanego tkaniną dwuosnowową, tworzenie instalacji artystycznej do przestrzeni publicznej pod kierunkiem artystki sztuki współczesnej Elizy Proszczuk.

Działaniem towarzyszącym były spotkania z mieszkańcami i odkrywanie rękodzieła skierowanego głęboko w wiejskich szafach, kufrach, skrzyniach. Efektem końcowym organizacja wystawy "Historia utkana z nici" we współpracy ze Stowarzyszeniem Kulturalnym Poczłtówka z Policznej. Plecionkarstwo, tu podobnie jak w przypadku tkactwa najważniejsze było zapoznanie uczestników z zanikającą sztuką wyplotu oraz współczesnego wykorzystania tradycyjnych motywów i technik podczas cyklu 5 warsztatów. Całość udokumentowana została na Video. Całkowita wartość projektu wyniosła 17 620,00 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 16 700,00 zł z Narodowego Centrum Kultury i wkład własny w kwocie 920 zł. Zadanie realizowano w okresie 30.09- 20.11.2018 r.

2) "Seniorzy z przytupem_OLE"

Projekt zrealizowano w ramach programu Działaj Lokalnie. Głównym celem projektu "Seniorzy z przytupem_ole" było pobudzenie lokalnego środowiska seniorów poprzez wspólne działania oraz wspólne spędzanie wolnego czasu podczas cyklu warsztatów artystycznych "Przemiany". Działania zrealizowane w ramach projektu, to:

- warsztaty teatralne,
- warsztaty carvigowe,
- warsztaty tworzenia biżuterii(filcowane broszki i korale),
- warsztaty plastyczne, m.in: papier mache, fotokolaż, malowanie na tkaninie, sposoby łączenia różnych technik plastycznych- zaproszenia, plakaty, torby ekologiczne
- impreza integracyjna- "Potańcówka z przytupem_ole"

Odbiorcami projektu byli głównie mieszkańcy Kleszczel w średnim i starszym wieku oraz grupa seniorów z powiatu hajnowskiego. Całkowita wartość projektu wyniosła 7.978,44 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 3.960 zł z programu Działaj Lokalnie oraz ODL w Hajnówce i wkład własny finansowy w kwocie 378,44 zł i wkład własny niefinansowy o wartości 3 640,00 zł . Zadanie realizowano w okresie 25.06- 18.11.2018 r.

Miejska Biblioteka Publiczna w Kleszczelach służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury wśród mieszkańców. W celu zapewnienia dogodniejszego dostępu do zasobów czytelniczych utrzymywany jest w Policznej punkt biblioteczny. Księgozbiór biblioteki na koniec 2018 r. liczył ogółem 11.987 wol., z czego:

- literatura piękna dla dorosłych 4.973 wol.
- literatura piękna dla dzieci 3.187 wol.
- literatura niebeletrystyczna 3.827 wol.

W 2018 r. przybyło ogółem 237 wol. na sumę 5882,30 zł z czego z dotacji samorządu zakupiono 113 wol. na sumę 2908,30 zł, z dotacji „Zakup nowości wydawniczych” – 119 wol. na sumę 2900,00 zł, z innych środków 5 wol. na sumę 74 zł.

W 2018 r. zanotowano ogółem 8743 odwiedzin, z czego w wypożyczalni 5.485 i w czytelni 3258. Zarejestrowano ogółem 473 czytelników – (w roku 2017 – 481). Podział czytelników według grup wiekowych wyglądał następująco:

- do lat 5   6
- 6 - 12 lat   81
- 13 - 15 lat   49
- 16 - 19 lat   42
- 20 - 24 lat   50
- 25 - 44 lat   110
- 45 - 60 lat   77
- powyżej 60 lat   58

Czytelnicy powyżej 19 roku życia stanowią ponad 62 % ogólnej liczby czytelników.

W 2018 r. wypożyczono ogółem 10.146 wol. (10.101 w 2017 r.) oraz 2.991 czasopism, w tym na miejscu 2528 i na zewnątrz 463. W czytelni zarejestrowano wykorzystanie księgozbioru podręcznego 582 razy oraz Internetu 148 razy. Udzielono 730 informacji poszukiwanych przez czytelników. W celu rejestracji osób korzystających z czytelni prowadzone są następujące rejestry:

- zeszyt osób korzystających z prasy i księgozbioru podręcznego,
- zeszyt osób korzystających z Internetu.

Osobom mającym problem z dotarciem do biblioteki, chorym i inwalidom biblioteka dostarcza książki, najczęściej przez innych czytelników.

Pod względem czytelnictwa Miejska Biblioteka w Kleszczelach na tle innych znajduje się w ścisłej czołówce bibliotek województwa podlaskiego. Zasięg czytelnictwa (liczba czytelników na 100 mieszkańców) Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kleszczelach znacznie przewyższa zarówno średnią powiatu hajnowskiego, jak i województwa podlaskiego. Zasięg w powiecie hajnowskim wynosił w 2018 r. 15,9, w województwie podlaskim 11,8, a w bibliotece w Kleszczelach 18,8. Miejska Biblioteka Publiczna w Kleszczelach pod względem zasięgu znajduje się w ścisłej czołówce województwa podlaskiego, bowiem na 230 bibliotek w województwie, zajmuje III miejsce.

Tabela 12. Czytelnicy i wypożyczenia w bibliotekach województwa podlaskiego w 2018 r.

Lp.	Miejscowość	Czytelnicy ogółem	Wypożyczenia		Zasięg*
			ogółem	liter. dziecięca	
1.	Kleszczele	473	10.146	3.675	18,8
<i>gminy sąsiadujące</i>					
1.	Dubicze Cerkiewne	204	2.153	569	13,2
2.	Czeremcha	422	18.930	8.250	13,3
<i>powiat</i>					
1.	hajnowski	6.920	140.185	42.478	15,9
2.	bielski	4.423	87.845	28.268	9,3
<i>województwo</i>					
1.	podlaskie	14.0126	2.715.230	744.965	11,8

* Zasięg – liczba czytelników na 100 mieszkańców

Biblioteka od wielu lat pozyskuje dotacje na zakup książek. Dzięki dotacjom wzbogaciła się do tej pory o 1.835 książek na kwotę 40.593 zł.

Dzięki elektronicznemu katalogowi biblioteki zamieszczonemu na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kleszczelach czytelnicy mogą bez problemu sprawdzić, czy poszukiwana przez nich książka znajduje się w księgozborze biblioteki. Mogą też sprawdzić jakie nowości zostały zakupione w ostatnim czasie. Katalog jest stale aktualizowany i cieszy się dużym zainteresowaniem wśród czytelników.

W celu promocji czytelnictwa zorganizowano 75 imprez czytelniczych, w których udział wzięło ogółem 631 osób.

3. Pomoc społeczna

Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy o pomocy społecznej. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kleszczelach, w roku sprawozdawczym w stosunku pracy pozostawało 5 osób.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zatrudnienie w MOPS przedstawiało się następująco: kierownik, główny księgowy zatrudniony w wymiarze ½ etatu, 3 pracowników socjalnych, w tym 1 obecnie jest na 3 letnim urlopie wychowawczym, pracownik świadczeń rodzinnych. Wszyscy pracownicy zatrudnieni w Ośrodku posiadają wymagane ustawowo kwalifikacje do wykonywania zawodu.

Zgodnie z art. 110 ust.11 ustawy ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczelach realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2018 r. udzielił ogółem pomocy 223 rodzinom. Między innymi były to:

- 45 to osoby samotnie gospodarujące,
- 135 rodzin z dziećmi,
- 8 rodzin niepełnych,
- 35 rodzin emerytów i rencistów.

W 2018 r. wydano łącznie 606 decyzji administracyjnych, z czego:

- pomoc społeczna - 230
- fundusz alimentacyjnych - 35
- świadczenia wychowawcze (500+) - 135
- świadczenia rodzinne - 206 (w tym zasiłki rodzinne wraz z dodatkami - 105, jednorazowa zapomoga - 12, świadczenia rodzicielskie - 5, zasiłki pielęgnacyjne - 52, zasiłki dla opiekunów - 5, świadczenia pielęgnacyjne - 5, specjalny zasiłek opiekuńczy - 22).

W 2018 r. do MOPS wpłynęło ogółem 1.322 wniosków i podań dotyczących: udostępnienia danych osobowych, pomocy finansowej i niefinansowej jak również pisma nawiązujące do współpracy z Sądami, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Komornikami Sądowymi, instytucjami państwowymi i samorządowymi, notami księgowymi i fakturami.

W roku 2018 przyznawano najczęściej zasiłki celowe na zakup żywności, leków, energii elektrycznej, opału a także cele bytowe. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 10.052 zł.

Zasiłki celowe specjalne przyznawane były w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom/rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Większość z nich przyznana była osobom/rodzinom, które ponoszą znaczne wydatki na leczenie (najczęściej z powodu choroby przewlekłej). W roku sprawozdawczym z pomocy w w/w formie skorzystało 10 osób, w tym wypłaconych 15 świadczeń, na ogólną kwotę 4.150 zł.

Do Domu Pomocy Społecznej kierowane są osoby niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, które wymagają całodobowej opieki ze względu na zły stan zdrowia, podeszły wiek, niepełnosprawność, a opieka zapewniona przez rodzinę jest niewystarczająca.

Pobyt w DPS jest odpłatny, osoba kierowana ponosi odpłatność w wysokości 70% własnego dochodu. Pozostałą kwotę ponosi rodzina (której dochód przekracza 300% ustawowego kryterium dochodowego, przy czym kwota pozostała po dokonaniu opłat nie może być niższa niż 300% ustawowego kryterium dochodowego, przy czym kwota pozostała po dokonaniu opłat nie może być niższa niż 300% ustawowego

kryterium dochodowego) oraz w ostatniej kolejności gmina. Utrzymanie podopiecznych w DPS jest najdroższą formą pomocy.

W roku 2018 odpłatność gminy za pobyt w DPS było realizowane dla 8 osób. Na ten cel wydatkowano kwotę 222.645,87 zł.

Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów polegająca na prowadzeniu postępowań w sprawach funduszu alimentacyjnego, podejmowaniu działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych odbywa się na podstawie stosownych upoważnień wydanych przez Burmistrza Kleszczel.

Kwoty wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz osób uprawnionych w 2018 r. wyniosła: 50.300,00 zł, liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego wyniosła 10, liczba dłużników alimentacyjnych w gminie wyniosła 16 osób, kwota zwróconych – wyegzekwowanych świadczeń od dłużników alimentacyjnych w prowadzonych postępowaniach wyniosła: 19.371,58 zł.

W roku 2018 r. wypłacono dodatków mieszkaniowych na kwotę 11.863,92 zł. Dodatki zostały przyznane 6 rodzinom w tym: 5 rodzin zamieszkujących osiedle przy ul. Akacyjowej i 1 rodzina - Wspólnota mieszkaniowa. Przeciętna wysokość dodatku mieszkaniowego wyniosła 164,77 zł miesięcznie. W sprawie dodatków mieszkaniowych wydano łącznie 12 decyzji.

Pozostałe działania MOPS omówione zostały szczegółowo w części poświęconej realizacji programów i strategii.

4. Ochrona przeciwpożarowa

W 2018 r. pozyskano fundusze zewnętrzne na doposażenie ochotniczych straży pożarnych, funkcjonujących na terenie gminy.

Zakupiono 2 komplety ubrań specjalnych o wartości 3.600 zł dla OSP Dasze (dotacja z Podlaskiego Urzędu Marszałkowskiego 3.000 zł i 600 zł dofinansowanie Oddziału Wojewódzkiego ZOSP w Białymstoku).

Ponadto z dotacji Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Fundusz Sprawiedliwości Ministerstwa Sprawiedliwości zakupiono i przekazano sprzęt ratowniczy:

- dla OSP Dobrowoda o wartości 8.040 zł,
- dla OSP Dasze o wartości 8.510 zł,
- dla OSP Kleszczele o wartości 11.855 zł

Łącznie na realizację zadań gminy w zakresie ochrony przeciwpożarowej w 2018 r., w tym funkcjonowanie 5 jednostek ochotniczej straży pożarnej wydatkowano środki w kwocie 97.140,56 zł.

5. System gospodarowania odpadami komunalnymi

Od 1 lipca 2013 r. samorzady gminne są odpowiedzialne za organizację i funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Po przeprowadzeniu procedury przetargowej i wyłonieniu wykonawcy Gmina Kleszczele w dniu 14 czerwca 2016 r. zawarła umowę z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych w Hajnówce na okres 3 lat, tj. od 1 lipca 2016 r. do 30 czerwca 2019 r., która obejmuje odbiór, transport, zbieranie, odzysk, w tym recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych z terenu gminy Kleszczele. Zmieszane odpady komunalne, odpady segregowane oraz odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone są odbierane i transportowane do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Hajnówce zlokalizowanego przy ul. Szosa

Kleszczelowska 35. W zakładzie tym odpady są sortowane i następnie przekazywane do recyklingu.

W myśl znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gmina przejęła obowiązek odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych tylko z nieruchomości zamieszkałych. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których odpady powstają na skutek prowadzenia działalności gospodarczej tych nieruchomości sami wybierali uprawniony podmiot, który na podstawie umowy odbiera odpady komunalne z ich nieruchomości.

W Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Kleszczele, stanowiącym akt prawa miejscowego, określono zasady gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości. Odpady komunalne z terenu miasta i wsi odbierane były w postaci zmieszanej i selektywnej. Sелеktywna zbiórka odbywała się w podziale na następujące frakcje odpadów komunalnych:

- papier i tektura - zbierane w worek niebieski,
- szkło kolorowe i bezbarwne- zbierane w worek zielony,
- tworzywa sztuczne, metal i opakowania wielomateriałowe- zbierane w worek żółty,
- odpady ulegające biodegradacji i odpady zielone- zbierane w worek brązowy,
- popiół i żużel- zbierane w worek szary.

W zabudowie wielorodzinnej odpady selektywne zbierane są w pojemniki z rozróżnieniem kolorystycznym.

Odpady komunalne są odbierane bezpośrednio od właścicieli nieruchomości w każdej ilości. Gmina zapewnia właścicielom nieruchomości pojemniki na odpady zmieszane i worki/ pojemniki z widocznym oznaczeniem i rozróżnieniem kolorystycznym do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uiszczonej przez właściciela.

W 2018 r. częstotliwość odbioru odpadów zmieszanych i ulegających biodegradacji na terenie miejskim została zwiększona. Wynikło to z celu dostosowania zapisów do wymogów znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W styczniu 2018 r. na terenie całej gminy Kleszczele zadeklarowanych do odbioru odpadów było 1986 mieszkańców. Natomiast na koniec roku liczba uległa zmianie i wynosiła 1936. Różnica między liczbą osób zadeklarowanych do odbioru odpadów komunalnych a zameldowanych wynika z faktu, że część osób zameldowanych na terenie gminy Kleszczele faktycznie zamieszkuje na terenie innej gminy (z powodu nauki, pracy itp.). Różnica może również wynikać z faktu ukrywania przez właścicieli prawdziwej liczby osób zamieszkałych, w celu wnoszenia mniejszej opłaty za gospodarowanie odpadami. Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracji i sprawdzanie ich ze stanem faktycznym. Duży spadek liczby ludności przedkłada się na wpływy do kasy Urzędu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W 2018 r. wystawiono 16 wezwań do złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Wystawiano 1 decyzję określającą wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W 2018 r. gmina Kleszczele osiągnęła poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia w/w frakcji – 41,33 %. Recyklingowi poddano łącznie 82,868 Mg papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Spośród odpadów innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych poddano procesowi recyklingu i innym procesom odzysku 10,500 Mg odpadów z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów. Łączna masa zebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych wynosiła 13,400 Mg. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2018 r. wyniósł 78,358 %. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających

biodegradacji kierowanych do składowania w 2018 r. dla gminy Kleszczele wyniósł 0,161 %. Wymagane prawem poziomy zostały w 2018 r. przez gminę Kleszczele osiągnięte. Nieosiągnięcie odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu może skutkować karą pieniężną nałożoną na gminę przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Na terenie gminy Kleszczele z roku na rok odnotowuje się wzrost strumienia odpadów komunalnych i prognozuje się ich dalszy wzrost. Spowodowane to jest poprawą materialną rodzin i tym samym znacznym wzrostem konsumpcji. Dodatkowo na powstawanie odpadów wpływa znaczny ruch turystyczny. Najwięcej odpadów komunalnych jest wytwarzanych w okresie letnim.

W dniu 30 maja 2018 r. zakończyła się rekultywacja gminnego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kleszczelach. Obecnie zgodnie z obowiązującym prawem gmina zobowiązana jest do przeprowadzenia monitoringu zrehabilitowanego składowiska. Wobec powyższego już w 2018 r. zlecono akredytowanemu laboratorium pobranie do badań próbek wody podziemnej i gazu składowiskowego z dwóch zlokalizowanych na terenie składowiska pizometrów i jednej studni odgazowującej. Wyniki badań nie wykazały żadnych przekroczeń wobec obowiązujących norm zarówno w wodzie podziemnej jak i w gazie odgazowującym. Tego typu badanie gmina zobowiązana jest zlecać do wykonania przez okres 30 lat..

W 2015 r. Burmistrz Kleszczel z urzędu wszczął postępowanie administracyjne w sprawie nielegalnego składowania odpadów o kodzie 10 01 03 (popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej) na działce w obrębie Suchowolce. W dniu 9 maja 2017 r. została wydana decyzja nakazująca usunięcie odpadów nielegalnie składowanych. Wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne obowiązków o charakterze niepieniężnym w sprawie wyegzekwowania obowiązku wynikającego z decyzji. W 2018 r. wszczęto postępowanie egzekucyjne należności pieniężnych, w wyniku którego na posiadacza odpadów nielegalnie składowanych nałożono karę grzywny w wysokości 50.000 zł.

6. Gospodarka wodno - ściekowa

W gminie Kleszczele wodę do potrzeb pitnych, bytowo-gospodarczych, w gospodarstwach domowych, w zakładach pracy i użyteczności publicznej oraz na cele p.poż pobiera się z następujących wodociągów:

1) ujęcie wody – Kleszczele I, które posiada 2 studnie wiercone:

- ✓ SW -1 zlokalizowana z hydrofornią przy ul. Kościelnej
- ✓ SW – 2 zlokalizowana przy ul. Plac Parkowy

Z tego ujęcia siecią wodociągową rozprowadza się wodę we wszystkich ulicach centralnej części miasta, w tym do oczyszczalni ścieków.

2) ujęcie wody – Kleszczele II – własność Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Akacyjowej, posiada dwie studnie wiercone, obsługujące osiedle mieszkaniowe przy ul. Akacyjowej oraz wsie: Dasze, Pogreby, Żuki, Piotrowszczyzna i Gruzka.

3) wiejski wodociąg grupowy — Suchowolce z ujęciem wody posiadającym dwie studnie wiercone: SW-2 - studnia podstawowa i SW-1 - studnia awaryjna.

Na koniec 2018 r. długość gminnej sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła 60,89 km. Ogółem gmina zwodociągowana jest w 97,3%.

Na terenie gminy Kleszczele funkcjonuje oczyszczalnia ścieków zlokalizowana przy ul. Sienkiewicza. Oczyszczalnia ta to kontenerowa oczyszczalnia ścieków typu BOS 100. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Nurzec. Do oczyszczalni doprowadzane są ścieki bytowo – gospodarcze.

Według danych na dzień 17 grudnia 2018 r. do kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Kleszczele, Repczyce, Dobrowoda podłączonych było 290 nieruchomości prywatnych oraz 34 inne nieruchomości, czyli przedsiębiorstwa, instytucje, wspólnoty mieszkaniowe. Ogółem gmina skanalizowana jest w 34,9 %.

W ramach zadania realizowanego w 2013 r. przez gminę Kleszczele przy dofinansowaniu ze środków PROW 2007 – 2013 w przydomowe oczyszczalnie ścieków wyposażonych zostało 38 gospodarstw.

Właściciele nieruchomości, na których są zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe, korzystają z firmy posiadającej zezwolenie Burmistrza Kleszczel na odbiór i transport nieczystości ciekłych. Zezwolenie takie posiada Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Hajnówce oraz Usługi Transportowo-Krajowe Paweł Danilewski w Hajnówce.

7. Sprawy administracyjne

W 2018 r. Burmistrz Kleszczel wydał 3.566 decyzji. Do samorządowego kolegium odwoławczego zaskarżone zostały 3 decyzje, z czego 1 decyzję SKO uchyliło, 1 utrzymało w mocy i 1 przekazało do ponownego rozpatrzenia.

W roku sprawozdawczym do Urzędu Miejskiego w Kleszczelach wpłynęło 52 wnioski o udzielenie informacji publicznej, z czego odpowiedzi udzielono w żądanym zakresie na 51 wniosków. Do jednostek organizacyjnych gminy wnioski o udostępnienie informacji publicznej nie były kierowane.

Wykaz tabel

Tabela 1. Mieszkańcy gminy Kleszczele (według stanu na 31.12.2018 r.)	4
Tabela 2. Dane demograficzne w latach 2014 - 2018	6
Tabela 4. Wykonanie planu dochodów według źródeł	7
Tabela 5. Dochody gminy w latach 2014 - 2018	8
Tabela 6. Wykonanie planu wydatków według źródeł	9
Tabela 7. Wydatki gminy w latach 2014 - 2018	11
Tabela 8. Informacje dotyczące działalności zespołu interdyscyplinarnego	22
Tabela 9. Wskaźniki monitorowania programu	26
Tabela 10. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Kleszczelach	27
Tabela 11. Finansowanie przez Gminę Kleszczele Szkoły Podstawowej w Kleszczelach oraz Przedszkola w Kleszczelach.....	33
Tabela 12. Współpraca MOKSiR w Kleszczelach z innymi podmiotami krajowymi w 2018 r.	34
Tabela 13. Czytelnicy i wypożyczenia w bibliotekach województwa podlaskiego w 2018 r. .	38

Wykaz wykresów

Wykres 1. Struktura ludności gminy Kleszczele w 2018 r.	5
Wykres 2. Przyrost naturalny w latach 2014 - 2018	6
Wykres 3. Struktura dochodów gminy w 2018 r.	8
Wykres 4. Dochody gminy w latach 2014 - 2018.....	9
Wykres 5. Struktura wydatków gminy w 2018 r.	10
Wykres 6. Wydatki gminy w latach 2014 - 2018.....	11